

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Godina XV 2007.
ЈАНУАРИ – МАРТ
СИЈЕЌАНЈ – ОЏУЈАК
ЦЕНА 5 КМ

ISSN 1333-7769

БРОЈ
49

МОНОГРАФИЈА “ГРОЗДАНОВСКИ”

Под покровителство и организација на Советот на македонското национално малцинство за град Загреб на 1 февруари 2007 година, во просториите на Поглаварството на Град Загреб, отворена е изложбата на сликарот д-р Никола Гроздановски - Коле, под име ХРВАТСКИ И МАКЕДОНСКИ ПЕЈЗАЖИ И ВИДИЦИ, при што беше претставена и монографијата на истиот автор - “ГРОЗДАНОВСКИ”.

Програмата ја отвори Марија Георгиева - Петриќ, која им посака добредојде на високите гости, претставниците на другите национални малцинства, медиумите и сите присутни. Потоа, претседателот на Со-

ветот, Анастас Оџаклиески, упати посебни топли поздрави до Грета Аугустиновиќ - Павичиќ пратеничка на градоначалникот на Град Загреб, а беа прочитани и честитките од Советот во Риека и Приморско-горанската жупанија.

Професорот Јосип Палада, уредник и автор на воведниот текст на монографијата, притоа рече:

“Пред Вас се чудесните остварувања на овој изразит талент, сликар за целиот живот кој се појавуваше пред публика и водеше лирско-поетски сведоштва. Ги поздравувам луѓето што сликаат за нас. Се заблагодарувам за гостопримството во оваа “света куќа” и на градоначалникот Милан Бандиќ. На нашиот славеник му го честитам и 75-от роденден. Книгата ја создававме скоро пет години со голема љубов. Бев ковач, цртач и пишував, а му благодарам на Советот што таа го виде

светлото на денот. Гледајќи ги овие слики, меѓу нас цветаат луѓе во ренесансно обележје, сè тоа ни дарува еден хуманист и медицинар. Се заблагодарувам на донаторите, на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и општина Бедња.”

Рецензентката м-р Бранка Хлевњак се обрати со зборовите:

“За мене и пред нас овие слики се предизвик што го исполнува сликарот. Тоа е полно срце, потреба за творештво и друга личност што создава од срцето. Гроздановски во акварелот достигна високо ниво, израз на љубовта на импресионист и експресионист. Ги гледаме нашите хумани места, стари куќи, кровови, мостови, а природата ни ја дарува во целата нејзина величественост. Тие го достигнуваат нивото на историска документарна важност, слики каде што сликарот го забележува и светлото и сенките.”

Потоа се обрати и авторот Никола Гроздановски:

“Среќен сум, опколен со добри луѓе кои го сакаат моето сликарство и кои отсекогаш ме поддржувале. Се заблагодарувам за печатењето на монографијата што го виде светлото на денот и која сега е овде пред вас. Им се заблагодарувам на сите што учествуваа во овој проект, на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и на Министерството за култура. Особено му се заблагодарувам на Поглаварството на Град Загреб кое овозможи сето ова да го видиме. Јас имам две татковини, среќен сум ако успеав да ги претставам убавините на Македонија во Хрватска. На сите многу Ви се заблагодарувам.”

Претседателот на Советот, Анастас Оџаклиески, го поздравил авторот доајен на Заедницата на Македонците во РХ, му посака уште многу успеси во неговото творештво и ја прогласил изложбата за отворена.

Марко Паризоски

ВПЕЧАТОЦИ

Проф. д-р Антун Бауер, историчар на уметноста:

Д-р. Никола Гроздановски, по струка и звање лекар, но по својот емотивен нагон што го следи од детството – тој слика... Можеби тој “лирски интермецо” е иницијатор на содржините во неговите слики – од содржината и мотивите и ликовниот израз со суптилни тонови на бои, до техниката на акварелот – тоа е она што така лирски го поврзува со оние кои ја бараат неговата помош...

Д-р. Љубомир Радованчевиќ, примариус, сликар:

“Сликар на сталожена поетика” – На неговите слики облакот виси како грозд во некое сино небесно виново поле, а морето се разбива во парампарче од сончев сјај и пена од која Афродита настанува...

Проф. д-р Недељко Михановиќ:

“Лирско гледање на светот” – Како импресионистички феномен што поминува, овие предели се обликувани во светлината на топла лирска атмосфера, во постојано, живо и немирно движење на природата, во мените на годишните времиња и атмосферските прилики, во чиста, блага светлост и пространост...

Вишња Славица Габот, професор на историја на уметноста:

“Лесна рака” - ...Акварелот бара извонредна прецизност на ликовната мисла, јасна претстава и лесна рака. Оваа флуидна, проѕирна мека техника ја слика самата светлина, што сјае од секој предмет, секое движење и секој трепет...

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петрик
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојаџиски
Јагода Цветичанин
Марко Паризоски

Редакција:

Марко Паризоски - Загреб
Бранка Јањик - Осиек
Ратко Димовски - Пула
Владо Настески - Риека
Еми Лонгин - Задар
Виолета Рајик-Жгањер - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

Žiro račun: 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски
Печат: НОНПАРЕЛ д.о.о. Загреб

Насловна страница:

На насловната страница:

Охридско Езеро

фото: Панорама на Охрид

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Извинување

Во минатиот број на “Македонски глас” ненамерно ни се провлече една грешка. Имено, во импресумот беше напишано - За издавачот: Славица Сагадин, а требаше да стои - За издавачот: Ангел Митревски. Уредништвото на “М.Г.” длабоко се извинува за оваа настаната грешка.

**Збор на уредничката
Ријеч уреднице**

**ТЕГЛА ОД КИСЕЛИ
КРАСТАВИЧКИ
И КАФЕ**

Кога ќе ти се пристори дека губиш контрола врз животот, кога не ти стигаат 24-те часа на денот, сети се на теглата од кисели краставички и на... кафето.

Професорот стоел пред група студенти на часот по филозофија и зад себе имал неколку предмети. Кога почнал часот, тој без збор ставил пред себе една голема празна тегла од кисели краставички и ја наполнил со топчиња за тенис, па ги прашал студентите: дали теглата е полна?

Тие одговориле дека е полна.

Потоа професорот зел една кутија полна со стини камчиња и ги ставил во теглата. Лесно ја протресол и каменчињата паднале во празниот простор помеѓу тениските топчиња. Тогаш пак ги прашал студентите: дали теглата е полна?

Тие повторно одговориле дека е полна.

Следната кутија што професорот ја зел била полна со песок. Кога го ставил во теглата, нормално, песокот ги пополнил празнините во теглата.

Професорот уште еднаш прашал дали теглата е полна. Студентите сомнително одговориле дека е...

Тогаш, професорот од под клупата извадил две шолји полни со кафе и ги истурил во теглата. Кафето го потопило песокот, а студентите се насмеале.

“Сера”, рекол професорот додека смеањето полека стивнувало, “сакам да сфатите дека оваа тегла го претставува вашиот живот. Топчињата за тенис се важните нешта во вашиот живот: вашето семејство, вашите деца, вашето здравје, вашата вера и нештата на кои страшно им се предавате. Тоа се оние нешта со кои вашиот живот би бил исполнет и тогаш кога ништо нема да има.

Каменчињата се другите работи што се вашни: вашата работа, вашата куќа, автомобилот...

Песокот ги претставува останатите работи, оние малите.

Ако ја наполните теглата со песок, нема да има место за топчињата и каменчињата.

Исто е и во животот. Ако ги трошите целото ваше време и енергија на малите работи, никогаш нема да има место за оние важните.

Внимавајте на оние работи што се важни за вашата среќа!

Најдете време за прошетка во природата!

Прошетката поделете ја со партнерот!

Однесувајте се така како да ќе бидете вечно млади!

Секогаш ќе остане време за чистење на куќата и поправка на расипаните апарати.

Најнапред погрижете се за топчињата за тенис - нештата што ви се навистина важни. Утврдете ги своите приоритети. Сè друго е - ПЕСОК!

Една од студентките кренала рака и прашала што претставува кафето. Професорот се насмеал и рекол дека му е мило што е поставено тоа прашање, па одговорил: “Кафето го ставив за да ви покажам дека без разлика на тоа колку мислите дека животот ви е исполнет - секогаш има простор за шолја кафе со пријателите!”

Затоа, за време на овие Велигденски празници “Македонски глас” и неговата главна и одговорна уредничка сите ВАС ве повикуваат на мир, трпение и убав живот. Вреднувајте ги важните, нешта во вашите животи, сè друго ќе дојде само по себе.

Марина Апостоловска - Вујаклија

Ангел Митревски, нов претседател на Заедницата на Македонците во Р.Х.
ПЕРЦЕПЦИЈАТА НА ХРВАТИТЕ КОН МАКЕДОНЦИТЕ Е МНОГУ ДОБРА

Роден е не така далечната 1958 година во македонскиот Штип. Основно училиште и природно-математичка гимназија завршил во Штип. Дипломира на Електротехничкиот факултет во Белград, на отсекот за компјутерска техника и информатика во 1984 год. Од 1986 г. непрекинато живее во Сплит. Член е на МКД “Македонија” од Сплит од 1991 година, а од 2006 година и негов претседател. Од 25.11.2006 е претседател и на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска.

М.Г: Кои се Вашите визији за иднината на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и кои ќе бидат Вашите приоритети во мандатот што го добивте?

А.М: Како што реков и во својот уведен говор на изборното Собрание, каде ја добив довербата на делегатите на Заедницата, во својот мандат ќе се обидам, а верувам и ќе успеам во тоа, да ја консолидирам ситуацијата која ја затекнав во Заедницата, да ги засилам врските што постојат меѓу друштвата во Заедницата и со зголемувањето и проширувањето на активностите на друштвата во составот на Заедницата да привлечеме што повеќе млади луѓе во активностите на членовите на Заедницата. Истовремено очекувам поддршка од сите

членови на Заедницата, а особено од членовите на Управниот одбор, кои се мои непосредни соработници во остварувањето на сите задачи што си ги поставивме.

М.Г. Зошто толку кавги и нетрпеливост меѓу нас Македонците во Хрватска? Го оправдувате ли тој гнев на “неколкумина луѓе” за такво однесување и влијание?

А.М.: Изгледа дека ни ние Македонците не сме имуни на синдромот кој владее кај сите малцинства, како кај нас така и во останатите држави во овој регион. Имено, изгледа дека нашите луѓе многу брзо ги поистоветуваат своите функции со нив самите, што придонесува до тоа секоја критика на нивната работа да ја сфаќаат како лична увреда. Исто така, поединци мислат дека доаѓајќи на “функција” се поставени на “пиедестал на недодирливоста”, а истовремено забораваат дека се тука да служат за заедничките цели на сите Македонци во Р. Хрватска. Сè додека владееат такви размислувања на поединци кои се наоѓаат на раководни места на организациите на Македонците во Р. Хрватска ќе имаме случаи во кои ќе доаѓа до судир на личните амбиции и интересите на македонското национално малцинство во Р. Хрватска.

М.Г.: Како Македонец кој со години живее во Хрватска, кажете ни го Вашето мислење како Македонците котираат на овие простори.

А.М.: Како човек кој минатата година го прослави 20-годишниот јубилеј на постојано живеење на овие простори, можам да речам дека перцепци-

јата која ја имаат граѓаните на Р. Хрватска за нас Македонците е многу добра. Нè доживуваат како мирни, вредни, и пред сè чесни и лојални граѓани на оваа земја, многу посветени на семејството и во секој случај подготвени за секакви разговори и договори кои можат да придонесат за подобро утре на сите нас. Секако, и како луѓе кои не ја забораваат својата татковина и во секое време се подготвени на меѓусебно дружење, но и со своите сограѓани.

М.Г.: Кој е Ангел Митревски приватно?

А.М.: Семејството Митревски има 3 до 4 членови. Ова 3-4 е затоа што сега сум во среќен брак со својата Билјана, со која го имаме малиот Никола, а од првиот брак го имам и постариот Денис, кој е сега во 7. одделение во основното училиште во Сплит и повремено живее со нас. Работам во својата приватна трговска фирма и некако успевам да ги усогласам своите деловни и приватни обврски. Но, без поддршка на семејството не би бил во можност да ги исполнам сите обврски кои се поставуваат пред мене. Во слободното време кое го имам, а кое навистина ми е прекусо, успевам и да одиграм некоја партија тенис со пријателите, а единствено задоволство ми е кога во зимскиот период на 15 дена ги исклучувам мобилните и во некој од скијашките центри се препуштам на заслужен зимски одмор. Тоа е зимско полнење на батериите, а секоја година со посетата на Македонија и на семејството од кое потекнав ги полниме своите емотивни батерии в дружењето со народот кој гордо го носи името Македонски народ.

Ангел со синот и сопругата

ШЕМСО ТАНКОВИЌ, пратеник во Соборот на Р. Хрватска НЕМА ПОДОБАР ПАТ ОД ДЕМОКРАТИЈАТА

Марина АПО-
СТОЛОВСКА - ВУЈА-
КЛИЈА

Znam da je ovo najgore novinarsko pitanje, ali za naše Makedonce, molim Vas odgovorite mi, tko ste Vi?

Ja sam saborski zastupnik koji zastupa pet novih nacionalnih manjina u Hrvatskom Saboru nastalih raspalom bivše državne zajednice – SFR Jugoslavije. To je veoma teška uloga jer je po-

ložaj spomenutih manjina determiniran povijesnim okruženjem njihovih matičnih država. Slovenija je već postala dio Europske Unije i položaj slovenske manjine u Hrvatskoj je veoma dobar. Treba znati da Slovenci imaju dugu i veoma dobro organiziranu manjinsku zajednicu i nemaju problema koji opterećuju neke druge manjine. Albanska manjina je veoma dinamična i glavnu potporu Uniji Albanaca u Hrvatskoj pruža Albanska katolička misija koja je nedavno obilježila desetu obljetnicu svojega rada. Crnogorci su uspjeli u svoj rad artikulirati značajan broj svojih intelektualaca koji su dali ogroman prilog afirmaciji mirnom razlazu sa Srbijom. Isti je slučaj s Makedoncima koji su pri Uredu Vlade RH za nacionalne manjine među prvima načinili brojne programe koji su potvrđeni i financirani. U najlošijoj situaciji su Bošnjaci i tragom takvog stanja ja sam glavnu najveću energiju usmjerio ka rješavanju njihovih gorućih problema. Neke sam, uz podršku aktualne Vlade, uspio riješiti, no još uvijek mi pristizu brojni zahtjevi i prigovori koje nastojim, zajedno sa svojim suradnicima sanirati. Rođen sam 1942. godine u Bosanskom Novom i izdanak sam stare bošnjačke obitelji. Redoviti sam profesor statistike na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Oženjen sam, moja supruga Mahira je magistrica medicinskih znanosti. Imamo dva sina, Haruna i Harisa.

Vi zastupate u Saboru Albanace, Bošnjake, Crnogorce, Makedonce i Slovence. Kako ste došli do te funkcije (mislim na redoslijed)?

Dvanaesta izborna jedinica za Hrvatski Sabor bira osam zastupnika. Tri zastupnika biraju Srbi, po jednoga imaju Mađari i Talijani, Česi i Slovaci biraju zajedno jednoga zastupnika. Pet manjina nastalih raspalom Jugoslavije (Albanci, Bošnjaci, Crnogorci, Makedonci i Slovenci) biraju jednoga zastupnika. I konačno, osmoga zastupnika iz redova nacionalnih manjina bira ukupno 12 manjinskih skupina (Turci, Romi, Židovi, Ukrajinci itd.) Izborna tijela za pojedine navedene skupine je jasan. Na izborima održanima 2003. godine ja sam dobio 60% svih glasova i prema mojim saznanjima dobio sam veliki broj bošnjačkih glasova ali i značajan dio albanskih, makedonskih i crnogorskih glasova. Moja prednost bila je što sam jedini imao prepoznatljiv nastup i snažnu podršku stranke na čijem sam čelu.

Koja Vam je od navedenih manjina, koje zastupate u Saboru, osim Bošnjačke, najviše "pri srcu"?

Ja ne smijem praviti razlike između nacionalnih manjina. Moram jasno kazati da sam bio u situaciji rješavati i zahtjeve nekih drugih manjina koje nisu u mojoj nadležnosti (Romi,

Srbi) i kada sam god mogao pomoći nastojao sam odgovoriti njihovim molbama. Kao Bošnjaku, moram primijetiti, da su mi najbliži Makedonci i Crnogorci. Oba naroda, kao i mi Bošnjaci, su dugi niz godina bili predmetom „obrade“ drugih nacionalizama i njihovu borbu za vlastitim bićem bilo mi je najlakše pratiti i razumjeti. Kao što su nama Bošnjacima više od jednog stoljeća osporavali pravo na vlastito nacionalno ime tako je bilo i s Makedoncima ali i s Crnogorcima. Veliki sam ljubitelj makedonskog melosa. Bosanska sevdalinka ima dosta zajedničkog sa tradicionalnom makedonskom pjesmom. I kod nas kao i kod Makedonaca dominira pomalo otužan i melanholičan izraz što je najvjerojatnije u korelaciji sa zajedničkom nam sudbinom.

Je li Hrvatska, za nas „što južnije to tužnije“ – obećana zemlja?

Kao pogledamo svjetsku povijest tada ćemo uočiti jednu zakonomjernost: uvijek su manje razvijeni narodi težili približiti se razvijenim sredinama. U bivšoj državnoj zajednici, Slovenija i Hrvatska su najviše privlačili mnoge, najviše Bošnjake, Makedonce i Crnogorce. Ulazak u krug razvijenih znači ujedno ulazak u matricu dobro organiziranih i veoma obrazovanih sredina. Nakon određenog vremena dio tih kadrova vraćaju se u matične domovine i donose im znanja koja su potreba. Prošle godine posjetio sam Makedoniju i u Strugi i Ohridu sam dobio ugostiteljsku uslugu ravnu najboljim hotelima na zapadu. Organizacija i nadasve čistoća objekata je na zavidnoj razini. To je trend koji se ne može zaustaviti. Političari u tim sredinama imaju veliki zadatak da svjetski okvir „izvrsnosti“ snažno promiču u svojim sredinama. Za nekih stotinjak godina može se dogoditi da ljudi iz današnjih razvijenih zemalja pohode naše krajeve u potrazi za znanjem. Možda će mi netko prigovoriti na ovoj tezi no, nemojmo zaboraviti, da je prije dva tisućljeća kulturni svijet bio na drugoj strani svijeta.

Član ste SDA Hrvatske. S kim koalirate u Hrvatskoj?

Da ja sam jedan od utemeljitelja SDA Hrvatske. Mi smo mala stranka koja ima nešto ispod 5 tisuća članova. Dobro smo organizirani i imamo svoje dobre ogranke u Zagrebu, Dubrovniku, Rijeci, Zadru, Labinu, Puli, Umagu itd. U nekoliko županija (Istarska i Sisačko-moslavačka) imamo svoje izabrane vijećnike. U mnogim općinama i gradovima dijelimo vlast sa koalicijskim partnerima. Pri tome smo veoma djelotvorni. Suradujemo, naime, i s HDZ ali i s lijevim strankama. Na državnoj razini SDA Hrvatske je potpisala sporazum o potpori vladi dr. Ive Sanadera i ocjenjujemo da smo načinili dobar sporazum. Dr. Ivo Sanader je moderan političar spreman saslušati i kada je god to moguće i pomoći u rješavanju istog.

Objasnite nam razliku između odrednica: Musliman-Bošnjak.

Naše staro povijesno ime jest Bošnjak. U Bosni je spomenuto ime uvijek iskazivano tim imenom. U vrijeme osmanske vladavine svi stanovnici Bosne ponosno su isticali to bošnjačko ime koje ih je razlikovalo od Turaka. Još u vrijeme austro-ugarske okupacije u Bosni je prevladavalo bošnjačko ime. Razvojem nacionalnih ideologija susjednih naroda dolazi do postupne redukcije: pravoslavni živalj počinje koristiti srpsko ime dok sa određenim vremenskim odmakom katolički živalj koristi hrvatsko ime. U danom trenutku samo je muslimanski živalj koristio bošnjački ponekad bosanski predznak. U jednom trenutku postojala je snažno iskazana želja drugih da se prekine s takvom praksom. To je najmračnije razdoblje bošnjačke povijesti kada su nas prisiljavali na opredjeljivanje. Hvala Bogu da je najveći dio mogega naroda ostao vjeran sebi i svojem imenu. Tek smo na Bošnjačkom kongresu 1993. godine u vrijeme najžešće agresije na Bosnu u Sarajevu vratili u uporabu svoje staro ime Bošnjak. Odrednica musliman ostala

je u uporabi isključivo u domeni našeg vjerskog očitovanja uzvišenom dinu Islamu. Svjedoci smo u mnogim statistikama i raznim popisima (popisi birača npr.) da neki još uvijek rado koriste staru odrednicu etničku odrednicu Musliman. No to su ostaci staroga vremena kojega želimo čim prije zaboraviti.

Prema zadnjem popisu u Hrvatskoj Makedonaca je 0.03%. Može li se očekivati da uskoro dobiju makar jedno mjesto u Hrvatskom Saboru?

Postoje dva puta izbora u Hrvatski Sabor. Prvi put je vezan za manjinske liste i tu su u prednosti brojnije manjine odnosno manjine koje su dobro organizirane. Naša izborna lista obuhvaća 40 tisuća Bošnjaka, 15 tisuća Albanaca i Slovenaca i po 5 tisuća Makedonaca i Crnogoraca. Objektivno u najvećoj prednosti su bošnjački kandidati, zatim slijede Sloveni i Albanci i na koncu crnogorski i makedonski kandidati. To je početna kalkulacija i nije nužno da najbrojnija manjina izabere svojega predstavnika u Hrvatski Sabor. Navodim primjer Nijemca Nikolu Mak koji je pobijedio na izborima uz daleko brojnije Rome i Ukrajince. Da zaključim, dobra organizacija može donijeti prevagu nad brojnošću neke manjine. Drugi put ulaska u Hrvatski Sabor su većinske liste. Neke manjine imaju istaknute intelektualce, sportaše, umjetnike i gospodarstvenike i oni ulaze u većinske liste kao predstavnici političkih stranaka. Premda malobrojni, Židovi su veoma zastupljeni u Hrvatskom Saboru posredstvom većinskih lista. Isti je slučaj i sa Srbima. Građanske nude šansu i drugima da uđu u Sabor. Na koncu pa mi jesmo hrvatski građani i uz manjinske probleme rješavamo probleme zajedničke svim građanima Hrvatske.

A što je s Bošnjacima?

Bošnjaka u Hrvatskoj je nesporno najviše i bilo bi najlogičnije da Bošnjaci kao najbrojnija manjina uz Srbe imaju svoju samostalnu izbornu bazu. Poput Talijana i Mađara. U našoj domovini Bosni i Hercegovini Hrvati su jedan od tri konstitutivna naroda. U zadnjih deset godina Bošnjaci su načinili najveći iskorak u svojem nacionalnom i kulturnom osvješćivanju tako da smo nesporno najdinamičnija nacionalna manjina u Hrvatskoj. Stvaralačka nervoza koja je zahvatila Bošnjake, na žalost, proizvodi djelomično i loš natjecateljski duh koji nam stvara određene probleme u objedinjavanju našega zajedničkog iskoraka. Po mojem sudu najveći proizvođači tih problema su snažne političke aspiracije nekih Bošnjaka koji su željeli putem bošnjačkih udruga artikulirati svoje političke ambicije. Oni dobro znaju da je naša stranka prepreka njihovim skrivenim političkim ambicijama. Stoga koriste sva dozvoljena i nedozvoljena sredstva u bitci za političkim iskorakom. No to su prolazne teškoće koje generira samo manji broj pojedinaca i oni su osuđeni na propast. Uvjeran sam da će i na izborima koji se očekuju koncem ove godine na našoj izbornoj jedinici pobijediti bošnjački kandidat. I to kandidat kojeg će podržati najveći broj bošnjačkih udruga iz cijele Hrvatske.

Kakvi su Vaši odnosi s drugim zastupnicima nacionalnih manjina u Saboru?

Veoma korektni. Treba, naravno, naglasiti da postoje teme zajedničke svim manjinskim narodima i tu se postiže konsenzus brzo i jednostavno. Problemi mogu nastati kada se susrećemo sa temama u kojima imamo dijametralno suprotna stajališta. Tada dolazi do diskusija u kojima se, u konačnici, ipak pronalazi zajednički jezik. U dosadašnjem radu bilo mi je najteže kod definicije Rezolucije o Srebrenici u kojoj je sudjelovao uz sabornike iz drugih parlamentarnih stranaka i saborski zastupnik dr. Milorad Pupovac. Tijekom rasprave došlo je do različitih gledanja na stupanj osude tog nesporno stravičnog zločina kojeg je izvršila srpska vojska nad Bošnjacima Srebrenice, Žepe i Podrinja. Moja prvotna verzija tog zločina doživjela je velike preinake i premda je na kraju jednoglasno usvojena u Saboru ostao sam djelomično nezadovoljan «razblaživanjem» teksta Rezolucije. Da paradoksa bude očit u jednom trenutku nije se niti znalo tko je «izvršitelj» srebreničkog holokausta.

Kome ste u Saboru skloni – opoziciji ili poziciji?

Sve manjine pa tako i bošnjačka manjina moraju se ponašati transparentno. Mi smo hrvatski državljani i prioritet u našem radu jest zadovoljiti temeljni interes svih hrvatskih građana. Nadalje treba uočiti što je specifikum koji se veže za pojedine manjine bilo to Albanci, Makedonci itd. Najveću nisku problema imaju Romi i Bošnjaci. Zahvaljujući Europskoj Uniji o Romima se vodi sustavna briga i uvjeren sam da će i ta manjina doživjeti uskoro potpunu afirmaciju u Hrvatskoj. Susrećem se da romskim intelektualcima i vjerujem da će uz našu potporu doživjeti cjelovitiji razvoj svoje duhovnosti. Bošnjački problemi vezani su za višestoljetno nacionalno osporavanje tako da se i dandanas u mnogim sredinama javljaju organizirane skupine koje osporavaju bošnjačko postojanje, bošnjačko ime, bošnjačku kulturnu dimenziju pa čak i ime našega jezika. U službenim dokumentima u Hrvatskoj rabi se pogrešan naziv «Bošnjački jezik» a znano je da je stoljećima na prostoru Bosne u uporabi izriječ «Bosanski jezik». Dakle, da zaključim. Ukoliko želimo da se bošnjački problemi rješavaju i otklanjaju tada po prirodi moramo biti na strani izbornih pobjednika. Više smo dr. Ivo Sanader i ja načinili za bošnjačku manjinu u protekle tri godine nego sve hrvatske vlade u proteklom razdoblju od njezina osamostaljivanja do 2003. godine. To je pragmatika za koju se ja zalažem.

Tko je privatno dr. Šemso Tanković?

Šemso Tanković je sveučilišni profesor statistike koji je svjesno svoju nastavničku karijeru usporio uključivanjem u politički preporod bošnjačkog naroda posljednjih sedamnaest godina. Naravno da mi nije žao zbog takve odluke jer imam osjećaj da su konačno, nagon višegodišnje stagnacije poput ostalih naroda i Bošnjaci postali bitnim čimbenikom na ovim prostorima. Volim pjesmu i društvo. Još uvijek sa kolegama na fakultetu igram mali nogomet i radujem se tim trenucima u kojima se najljepše relaksiram. Imam stalne šahovske prijatelje i naši susreti meni znače mnogo više od igre. Supruga Mahira i ja rado izlazimo na duge šetnje, najčešće zagrebačkim savskim nasipom. Posebnost u mojem životu jest sveti mjesec Ramazan kada mi, islamski vjernici, gradimo i jačamo svoju islamsku duhovnost suzdržavanjem od jela, pića i drugih svakodnevnica. Divan je osjećaj koji me prožima kada zajedno sa cijelom obitelji nakon cjelodnevnog posta odlazim u Zagrebačku džamiju kada na noćnoj molitvi (teravijah namaz) zahvaljujemo Stvoritelju (Allahu) na neizmjernej milosti. Tih večeri do kasno u noć družim se s prijateljima i poznanicima. Mjesec dana postao prođe veoma brzo. I premda su moji nemuslimanski prijatelji uvjereni da taj strogi post je težak teret dobro znam da nije tako i pomalo sam tužan kada se ta snažno izražena duhovnost ipak prekida dolaskom Ramazanskog Bajrama. Tada slijedi novo iščekivanje i dolazak sljedećeg ramazanskog posta. Ovdje bih dodao zimu 2004. godine kada sam išao na hodočašće, hadž u Meku i Medinu. Kada sam se vratio kući moji najdraži su primijetili neku novu snagu koju je taj događaj pokrenuo. I ne samo oni.

Imate li Vi neki svoj politički ideal?

Moj politički ideal bio je i ostao Alija Izetbegović. Toliko blagosti i ujedno toliko odlučnosti u njegovom političkom radu je malo kada se vrši inventura političara na našim prostorima. Ja sam devedesetih godina proteklog stoljeća ušao u politiku zahvaljujući upravo Aliji Izetbegoviću. Njegov credo da Bošnjaci moraju brigu o sebi sami preuzeti i da nam se ne smije ponoviti 1918., 1941., ili 1945. godina kada su drugi narodi vodili politiku u naše ime bila je dostatan razlog da uđem (premda nepripremljen) u politiku. Utemeljitelj sam Stranke demokratske akcije u Sarajevu i ogranka u Hrvatskoj. Demokracija je nadalje moj odlučni odabir političkog rada. Uviđam da niti demokracija nije čarobni štapić koji nužno vodi ka boljitku.

Razgovor vodila
Marina Apostolovska - Vujaklija

СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА (1)

Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ на 27 јануари 2007 г. ја одржа 11. седница која за првпат ја водеше новоизбраниот претседател, Ангел Митревски. Во поздравниот збор тој ги повика членовите на УО на конструктивна соработка, со која ќе се исполнат планираните програми на сите Друштва на задоволство на целокупното членство на Заедницата.

Притоа, тој ги поздрави гостите на седницата: Анастас Оцаклиески, претседател на Семакедонската координација на македонското национално малцинство во РХ, Михаило Давчевски, претседател на Советот на македонското национално малцинство од Риека, како и Зико Горгијев и Бојанчо Младеновски од Пула.

Работниот дел од седницата течеше по предложениот дневен ред:

- Усвоени се записниците од 9. и 10. седница на УО.
- Информаторите за план и програма на активностите на Заедницата и друштвата треба да се подготват за тромесечјето што следи и да се разменат меѓу друштвата.
- Во расправата за “Извештајот за остварување на програмата и потрошените средства на Заедницата за период од 1 јануари до 31 декември 2006 година, со трошковниците, истакнато е дека изминатата година, и покрај сите непривидени издатоци и подмирени долгови, но со рационално и економично работење, беше солвентно завршена. Извештајот е едногласно усвоен.
- Записникот од инвентурната комисија, што спроведе инвентура на имотната состојба на Заедницата и даде предлог за отпис на дел од имотот (кој не е во употреба), по расправата беше едногласно усвоен.
- Донесена е одлука за дефинирање на договор, со кој Заедницата и МКД “Охридски бисер” ќе ги одредат режиските трошоци за користење на дел од просториите на Заедницата, од 1 јануари 2007 год.
- Според одлуките на УО на МКД “Биљана” од Задар и МКД “Македонија” од Сплит, Мирјана Мајиќ, односно Анка Урдинова Пережа, разрешени се од членството на Редакцијата на списанието “Македонски глас”, а за нови членови се именуваат Еми Лонгин, односно Виолета Рајиќ Жгањер.
- Претседателот Ангел Митревски ги запозна членовите на УО со содржината на консултативниот состанок во Советот за национални малцинства за финансирање на програмите во 2007 година. Некои од предложените програми не биле работени според дадените критериуми за распределба на финансиските средства. Во оваа година се очекува зголемување на средствата од Советот за 18% во однос на минатогодишните.
- Под точката разго членовите на Управниот одбор донесоа неколку одлуки важни за работата во остварувањето на програмите на Заедницата, и тоа:
- Во рок од еден месец, во организација на Заедницата, да се свика вонредно собрание на МКД “Кочо Рацин” од Пула, на кое ќе се избере ново раководство, а кое потоа ќе биде потврдено од градските власти на Пула.
- Прифатена е иницијативата на Анастас Оцаклиески во најкус можен рок да се одржи состанок со претставници од сите заинтересирани асоцијации за да се реши проблемската ситуација со МКД “Крсте Мисирков” од Загреб.
- Да се испрати протестен допис до редакцијата на малцинската емисија “Призма” на ХРТ поради недоволен ангажман за следење на активностите на маке-

донското национално малцинство во РХ, а особено за работата на Заедницата и нејзините друштва.

М. Паризоски

СЕДНИЦА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗАЕДНИЦАТА (2)

Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ на 24 март 2007 година ја одржа 12. седница, во проширен состав. На седницата присуствуваа Стојан Руменовски, министер-советник во Амбасадата на РМ во РХ, Марина Апостоловска - Вујаклија, главната уредничка на списанието «Македонски глас», дел од членовите на редакцијата на «Македонски глас», Марија Бан, член на НО на Заедницата и Звонимир Папо, член на УО на МКД «Браќа Миладиновци» од Осиек.

На седницата беа расправани следните теми и донесени се неколку одлуки:

- Според тековните прашања за забелешките на содржината на списанието «Македонски глас», повторена е одлуката сите друштва да достават анализа за квалитетот на списанието, што потоа ќе се расправа на седницата на УО на Заедницата.
- Прифатени се Информаторите за план и програм на активностите на друштвата за вториот квартал на оваа година.
- По долга и исцрпна расправа усвоен е «Планот и програмата за работа во 2007 година со финансиската конструкција», што е изработен врз основа на Одлуката на Советот за национални малцинства во РХ, со кој на Заедницата и се доделени финансиски средства за 2007 година. Посебно е нагласено дека редовно мора да се следи остварувањето на планираните програми во текот на годината.
- До сите друштва да се достават предлозите за измените на Деловникот, што треба да се разработат до следната седница на УО.
- Прифатен е предлогот за новиот Деловник за начинот на работата на Собранието на Заедницата.
- Донесена е одлука редовното Собрание на Заедницата се одржи на 28 април 2007 година во Загреб. Друштвата треба благовремено да достават можен предлог за именување на нов потпретседател на Заедницата на местото В. Апостолски.
- Под точката разго претседателот Ангел Митревски изнесе неколку информации за решавање на тековните задачи и проблеми во работата на Друштвата и Заедницата. Особено го нагласи скорешното решавање на проблемот во МКД «Кочо Рацин» од Пула, кое по согледувањето на несогласувањата ќе одржи Собрание и ќе формира Управен одбор, со цел за активирање на културните програми.

М. Паризоски

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МКД “ИЛИНДЕН” ОД РИЕКА

Риека:

На 31 март 2007 г. МКД “Илинден” по шеснаесетти пат од своето постоење одржа редовно годишно Собрание, кое течеше во мирна атмосфера и со желба програмските дејности да бидат што поквалитетни.

Во своето излагање претседателот Илија Христовулов нагласи дека Друштвото остварува видни резултати и чврсто ги спроведува програмските дејности. Тој истакна: “Минатата година беше значајна по тоа што се остварени скоро сите програмски дејности. Го добивме и новиот простор, кој го уредивме заедно со Советот на МНМ и претставникот на МНМ за ПГЖ и каде имаме одлични услови за работа. Минатата година МКД „Илинден“ го посетија претседателот на РМ Бранко Црвенковски, метрополитот епархот за Европа г. Пимен, медиумската ѕвезда Тоше Проески, КУД “Мирче Ацев“ од Прилеп, група од 30 универзитетски професори од универзитетот “Кирил и Методиј” од Македонија, кои беа во работна посета на Риечкиот универзитет, како и многу пријатели, што особено не радува и ни дава гаранција дека сме на вистинскиот пат. Активен екултурниот аматеризам во “Илинден”, особено фолклорната и пејачката секција, а објавена е и монографијата “Илинден 1991-2006” од авторот Владо Настески, која документирани ја сублимира 15-годишната работа на Друштвото. Во минатата година остваривме видни резултати со учество на многу манифестации во градот и околните места, а посебно треба да се истакне дека во февруари годинава фолклорците, предводени од Ивона Дуноски, беа успешни учесници на Меѓународниот фестивал “Тодорица 2007” во Свети Николе во Македонија, од каде се вратија со комплименти. Имавме и други успеси, но сето ова не би се остварило без финасиската поддршка на хрватските институции, владата и локалната самоуправа, на што сме им посебно благодарни.”

Надзорниот одбор поднесе извештај за финансиските приходи и трошоци, при што е речено дека Друштвото годината ја заврши во позитива. Извештајот на Судот на честа мина без забелешки.

Собранието донесе одлука и за некои измени во управните тела, па така во Уравниот одбор, наместо Марјан Алексовски, Сања Полиќ и Зорица Пејоска (спречени со обврски), избрани се Марија Бан, Зафиров Здраве и Славица Чомов. Во Надзорниот одбор избрани се Лена Пешун и Биљана Зафиров наместо Лидија Ѓоревски и Александар Ефремов. Во Судот на честа избран е Милан Карашов на местото на Драгица Малиниќ.

Собранието расправаше и за формирањето на црковна општина во Риека, за што е избран иницијативен одбор кој ќе ги превземе обврските во месец мај да формира црковна општина. Во иницијативниот одбор се избрани Вера Рибариќ, Спасена Младенова, Ивона Дуноски, Илија Христовулов и Милан Карашов.

В. Настески

СЕМИНАР ЗА МЛАДИ

Осиек:

Од 9 до 13 јануари 2007 година во Ораховица, РХ, се одржа семинар “Оспособување на младите припадници на националните малцинства”, во организација на Канцеларијата за национални малцинства при Владата на Р. Хрватска. Учествуваа претставници на националните малцинства во Р. Хрватска и тоа претставници на Ромите, Унгарците, Евреите, Бошњациите, Србите и Македонците.

Семинарот го отвори м-р Милена Клајнер, раководител на Канцеларијата за национални малцинства во РХ, а потоа г-ѓа Ѓурѓа Алановиќ - Бојовиќ одржа предавање на тема “Искуствата во споредувањето на Уставниот закон за правата на националните малцинства”, по што следеше расправа.

Следниот ден г. Никола Мак, пратеник на 12 национални малцинства во Хрватскиот сабор, го одржа предавањето на тема “Остварувањето на правата на националните малцинства во РХ”, а потоа м-р Хелена Штимац - Радин, раководител на Канцеларијата за равноправност на половите одржа предавање на тема “Националната политика за споредување на равноправноста на половите од 2006 до 2010 година”.

Во четвртокот на 11 јануари 2007 г. на овој Семинар во Ораховица гостуваше г. Мирко Марковиќ, помошник на министерот за наука, образование и спорт на РХ, кој говореше на тема “Образованието на припадниците на националните малцинства”.

Следниот ден г. Чедомир Вишњиќ, помошникот на министерот за култура при Владата на Р.Х. зборувааше за “Културното творештво на националните малцинства и издаваштвото”, а по него г. Дусхако Делмато, член на Комисијата за следење на дејностите на Наци-

Актуелности

оналната програма за Ромите го одржа предавањето “Ромскиот јазик и традицијата”.

Семинарот за “Оспособување на младите припадници на националните малцинства” во Ораховица заврши на 13 јануари 2007 г. со поздравниот збор на м-р Милена Клајнер.

Секој ден по официјалната програма во одморалиштето “Црвен крст” во Ораховица се одржуваа и други алтернативни програми. На нив се претставија културното творештво на словачкото национално малцинство и културното творештво на ромското национално малцинство, а се одржа и работилница насловена “Изработка на проекти”, на која учествуваа сите учесници на семинарот.

Според моето скромно искуство можам со сигурност да речам дека организацијата и темите кои беа презентирани на овој Семинар беа одлично организирани, а ние, неговите учесници, научивме нешто повеќе за нашите национални малцинства и правата што ни се овозможуваат во Р. Хрватска.

Аделина Христовска,
учесник на Семинарот од страна на
Заедницата на Македонците во РХ

ЕТНО РАБОТИЛНИЦА

Сплит:

МКД „Македонија“ од Сплит во своите планови за идните културни активности, покрај успешната пејачка група „Македонија“ која ја води Олга Барбир, музичката група „Македо“ под водство на Марјан Рајкиќ-Жгањер и фолклорната група која ја води Благоица Масацеси, оформи уште една група и тоа Етно работилница за рачна изработка на македонски народни носии и зачувување на старите начини на везење и шиене, под водство на Биљана Митревски. Етно работилницата има за цел да ги сочува од заборава и да ги обновува и негува македонските вредности: лепеното платно, мотивите и везовите на народните носии, килими, чаршафи и чорапи од сите краеве на Македонија.

Кога групата почна да работи пред два месеци, имаше само неколку членки. Меѓутоа, сега почнаа да се јавуваат сè повеќе, бидејќи секоја од нив носи по нешто што потсетува на родниот крај. Секој понеделник се состануваат и со песна везат, плетат и разменуваат искуства, што е прикажано во емисијата на „Призма“ на ХТВ. Нивните везени и плетени работи ќе бидат изложени на изложбата планирана за Деновите на македонската култура, а ќе изработат и неколку кошули за народните носии на Друштвото.

Вредните членки на оваа секција се: Љубица Миоичиќ, Даница Житко, Смиљана Петрески, Слаѓана Рогуљиќ и Венка Ѓанко.

В. Р. Жгањер

Спомен на Борис Трајковски

Сплит:

Членовите на МКД “Македонија” од Сплит, го посетија местото Ротимља покрај Мостар, каде на 26. февруари 2004. година, во авионска несреќа загинаа

претседателот на Република Македонија Борис Трајковски и неговите соработници. На третата годишнина од нивното трагично загинавање, претставниците на сите македонски асоцијации и нивните членови им одадоа почит и положија венци на споменикот над кој се виори македонското знаме.

Во името на Заедницата на Македонците во Република Хрватска венец положи претседателот Ангел Митревски, во името на МПЦО “Св. Наум Охридски” претседателот Живко Богески, а останатите за Советот на македонското национално малцинство во градот Сплит и Претставникот на Македонците во Сплитско-Далматинска Жупанија.

В.Р.Ш.

ИЗЛОЖБА: РАКОТВОРБИ И СУВЕНИРИ

Задар:

МКД „Биљана“ од Задар првите две изложби со оваа тема ги поврзуваше со 8. Март, Денот на жените, но оваа година не се најде слободен простор за одржување на изложбата во тоа време, па затоа свеченото отворање се одржа на 17.03.2007 во хотел “Загреб”. Беше тоа полн погодок, бидејќи амбиентот беше прекрасен, добро осветлен, голем, со доволно место за убавите македонски и делови на хрватски народни носии, маси и панои за другите експонати и сето тоа прегледно и убаво поставено.

И оваа година, своите нови ракотворби, овој пат прекрасни керамички сувенири, ги претставија нашите драги пријатели од „Свјетло“ - здружение за лица со потешкотии во развојот.

По втор пат гостинка ни беше нашата драга пријателка од Загреб, г-ѓа АНКА РАБУЗИН, дипл. инж. по текстилна технологија. Овој пат ги донесе сувенирите што ги направил нејзиниот татко, Страхил – родајн и разбој, а нејзините нови ракотворби направени во посебна техника наречена МАКРАМЕ, како и досега и овој пат не оставија без збор – направени со толку љубов, внимание, труд и убавина.

Програмата почна со Иван Андријевиќ – млад, надарен музичар, кој изведе сплет македонски песни на кларинет, а потоа Еми Лонгин изрецитира пригодна песна за оваа прилика – “Везилка” од Блаже Конјески. Нашата пејачка надеж, Марија Јовановска, испеа неколку песни на македонски јазик. На крајот присутните

ги поздравил претседателката на МКД “Биљана”, Мирјана Мајкиќ, која зборуваше за изложбата и на сите им посака пријатно дружење.

Е. Лонгин

ВО УЧИЛИШТЕТО “ЦЕНТАР” ЌЕ СЕ УЧИ МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Пула:

Спроведувајќи ја програмската насока, Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, со претседателката д-р Олга Ангеловска, во соработка со Министерството за култура на Република Хрватска, Истарската жупанија, Градот Пула и Основното училиште “Центар”, создадоа можности за учење на македонскиот јазик. Наставата се организира со по 3 часа неделно, за учениците кои имаат интерес за учење на тој предмет, без оглед на нивното национално потекло. По определувањето за изучување на македонскиот јазик, учениците се должни редовно да ја следат наставата и да ја совладаваат наставната програма, а оценката добиена по овој предмет се внесува во свидетелството на ученикот на крајот на учебната година.

Основното училиште “Центар” пред десеттина дена објави конкурс, на кој како кандидат претендирале проф. Сашка Соломоновска - Јаневска по потекло од Гостивар, која живее во Пула. Според нејзините зборови во почетокот на реализацијата на оваа идеја ја загрижуваше слабото одзив на родителите, но како што времето минуваše родителите се повеќе се интересираа, па наставата почна во февруари. Оформена е една паралелка, а се појави и интерес за учење на македонскиот јазик и кај возрасните лица од македонско и друго потекло.

На состанокот на Советот на македонското национално малцинство на Град Пула, одржан на 23 јануари, на ова прашање му беше посветено големо внимание. Притоа е одлучено за оваа друга група да се организира Работилница по македонски јазик и култура, која ќе дејствува во просториите на Советот во Пула, “Максимијанова” број 23, според, за таа цел, специјално подготвената програма, како и да се анализираат потребите на програмската насока според Министерствата на култура на Република Хрватска и Република Македонија.

Р. Димовски

ПРВ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ НА СОВЕТОТ НА МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО МАЛЦИНСТВО ЗА ГРАД ЗАГРЕБ

Загреб:

Свеченоста по повод Денот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб се одржа на 19 декември 2006 година во Големата сала на Хрватското новинарско друштво. Во рамките на таа свеченост е претставен и првиот број на БИЛТЕНОТ НА СОВЕТОТ.

Претседателот на Советот, Анастас Оџаклиески, упати поздрави по повод втората прослава на Денот на Советот и посебно ги поздравил: Шемсо Танковиќ, пратеник во Хрватскиот сабор, кој го претставува и македонското национално малцинство, Стојан Руменовски и Данчо Петровски, министри советници во Амбасадата на РМ во РХ, претставници од кабинетот на градоначелникот, Давид Орловиќ, претседател на Координацијата на националните малцинства за Град Загреб, Ангел Митревски, претседател на Заедницата, претседателите на црногорското, словенското и еврејското национално малцинство, сите членови на Советот, претставниците на медиумите и сите присутни гости.

Давид Орловиќ, претседател на Координацијата, го честита Денот на Советот и нагласил дека македонскиот Совет секогаш е партнер и поддршка на Координацијата и еден од најактивните.

Марија Георгиева Петриќ во својата кратка рецензија нагласил: “Билтенот на Советот на македонското национално малцинство е позитивен чекор напред во информирањето на јавноста за начинот на организирањето, неговите активности, ресурси и планови, но исто така и во информирањето за организациската структура на македонското национално малцинство во РХ воопшто и за дејноста на поедини негови членови. Советот и во иднина ќе се обиде на јавноста да и овозможи повеќе да дознае за неговата дејност, како и за мислењето кое за работата на Советот го имаат Владите на РМ и РХ и медиумите. Освен тоа, Билтенот има за цел и да биде еден вид туристички промотор на Македонија, што може да се види во прилогот “Македонија, во срце те носам”, претставувајќи ги нејзините убавини”.

Поетесата Лиљана Димова Петернел емотивно ги рецитирале стиховите “Татковина” од Славко Јаневски и една од нејзините најпознати песни, “Земја”.

Потоа, претседателот Анастас Оџаклиески го претстави “Билтенот на Советот” во кој е забележана работата во изминатиот период. Повеќето текстови се напишани на македонски јазик со кирилично писмо, што е и тест за нашите читатели. Објавени се и информации за отворената соработка со матичната земја, нашата татковина Македонија. Исто така Советот на град Загреб беше иницијатор и организатор за формирање на националната Координацијата на македонското малцинство во РХ. Советот активно е вклучен во работата на Координацијата на Советите на националните малцинства за Град Загреб.

Актуелности

Во културниот дел на програмата неколку познати народни македонски песни исполнија распеаните “Езерки” и оркестарот “7/8”.

По официјалниот дел од оваа програма, дружење на присуствите продолжи со специјалитети од македонска кујна.

М. Паризоски

ТОДОРИЦА 2007 ФОЛКЛОРЦИТЕ НА МКД “ИЛИНДЕН” ГОСТУВАА ВО СВЕТИ НИКОЛЕ

Во организација на локалната самоуправа во Свети Николе, Македонија, на 23 и 24 февруари 2007 г. по шести пат се одржа Меѓународниот фестивал на изворен фолклор на народни ора и песни “ТОДОРИЦА 2007”. На фестивалот учествуваа македонски културно-уметнички друштва и фолклорни ансамбли од Бугарија, Хрватска и Македонија. Фестивалот се одржа во Домот на културата “Крсте Мисирков” во Свети Николе и имаше натпреварувачки карактер, а се доделија и награди за најдобри групи, солисти и за инструментални настапи. По покана од организаторот, на фестивалот настапи и фолклорната група на МКД “Илинден” од Риека, како и КУД и ФА од Македонска Каменица, Сепарева Бања-Бугарија, Куманово, Радовиш, Штип, Берово, Струмица, Прилеп, Делчево, Македонски Брод и домаќините ФА “Јанко Глигоров” од Свети Николе.

Свети Николе отсекогаш имало богата културна, особено фолклорна традиција. Народните песни и ора биле средство преку кои жителите на овој регион ја искажувале својата радост и болка, својата гордост, но и протест против сè она што го загрозувало нивниот ентитет и идентитет. Богатата овчеполска фолклорна традиција истовремено претставува еден од фундаментите на богатото македонско народно творештво, кое со своите автентични вредности имало светско значење. Во зачувувањето на изворните фолклорни вредности голем придонес имаат дадено неколку друштва на територијата на општината. Риечките фолклористи - шест играорки и еден игарорец, оваа година не беа во натпреварувачката конкуренција, но затоа им се приружија на Штипјаните и заедно настапија.

Возавршниот дел организаторот приреди заедничко дружење на кое се анализираше настапот на играорните групи, при што посебно беше истакната риечката група и водителката Ивона Дуноски, па за вложениот труд од организаторот добија посебна благодарница.

В. Настески

8. март: ДЕНОТ НА ЖЕНИТЕ

Риека:

Славењето на празникот 8. март има корени од пред сдеведесеттина години, во времето кога жените морале да се борат за еднакви права со мажите и кое одамна е надминато. Во Риека, па и во цела Хрватска, овој ден разнолико се слави или одбележува, некаде со цвеќе, некаде со подароци, а некаде и не се забележува. Но, риечките здруженија, Советот и друштвото “Илинден”

и овај пат се погрижија денот да биде одбележан традиционално - во македонскиот клуб, со традиционалниот подарок “ружи - за ружите”, во весела и пригодна атмосфера, со забава, игри и песни, како и богата трпеца.

В.Н.

РАНОВИЗАНТИСКИ КАПИТЕЛИ ВО МАКЕДОНИЈА

На 25 јануари 2007 година во просториите на Македонскиот клуб во Риека, одржана е промоција на книгата РАНОВИЗАНТИСКИ КАПИТЕЛИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, од д-р Снежана Филипова. Д-р Филипова е професор на Филозофскиот факултет во Скопје, на предметот Средновековна европска уметност. Исто така, предава на Драмската и ликовната академија во Скопје, а поканета е од Филозофскиот факултет да гостува во Риека на Отсекот за историја и уметност, во склоп на договорената соработка и размена на стручни кадри меѓу двата универзитета, скопскиот и риечкиот.

Проф. Филипова го посети македонскиот клуб во Риека, каде на 25 јануари пред заинтересените членови и граѓани се одржа промоција на нејзината најнова книга. Книгата ја претстави д-р Марина Врцеља и авторката Филипова. Во име на МКД “Илинден” Илија Христовулов и се заблагодари на авторката и ги поздрави присутните.

Книгата “Рановизантиски капители” е стручна литература за студиски проучувања на рановизантиските капители и ранохристијанската уметност. Им-

пресивната студија на ова тема е одбранета во 2005 г. на Белградскиот универзитет и оформена врз база на 467 македонски капители. Снежана Филипова своите поставки ги гради врз резултат на врвните балкански и светски автори по прашањата за оваа материја. Ова дело подеднакво ги третира коринтските, композитните, јонските, јонските-импост и импост капителите. Содржи особено вредни податоци за стилските тенденции, причините на промената на тектониката и декорацијата на капителите, за потеклото на декорацијата, како за центрите на каменорезбарскиот занает, поточно за македонските и балканските работилници во кои се оформувал овој вид уметност.

В.Н.

ОТВОРЕНО БЕЗ ПРЕДРАСУДИ

Во склоп на овогодишните планирани дејности на трите македонски субјекти, што дејствуваат во Приморско-горанската жупанија за македонското национално малцинство, на 13 јануари оваа година организирана е трибина. Трибината наречена “ОТВОРЕНО БЕЗ ПРЕДРАСУДА” имаше за цел да го анимира бројното македонско малцинство организирано во здруженија, да се претстават програмските активности во 2007 година, како и да се постават или решат некои интерни прашања од интерес за Македонците. Трибината ја отвори претседателот на Советот на македонското национално малцинство, Михаило Давчевски, кој се осврна на работата и дејностите на здруженијата и рече:

“Денешниот ден 13 јануари е значаен ден за нас Македонците во Риека. На овој ден во 1991 формирано е МКД “Илинден”, како прво македонско друштво во Хрватска, на ден Василица. За нас Македонците овде во Риека значајно е да сме здружени и организирани, зашто така сме и појаки. Минатата година ни беше многу богата: се преселивме во овие прекрасни простории кои луксузно ги опремивме благодарейќи на градската власт, на многу донатори и на многумина ентузијастички меѓу вас. Во просториите ни беа гости: претседателот на РМ Бранко Црвенковски, помошникот министер за надворешни работи на Македонија, Зоран Петров, уметникот Тоше Проески, група од 35 научни работници од Универзитетот “Кирил и Методиј” од Скопје, претставници од власта на чело со градоначелникот на Риека, заменикот жупан на ПГЖ, како и многу наши пријатели на Македонија. Отпечатена е монографијата “МКД ИЛИНДЕН - 1991-2006” и организиран е голем собир за Македонците во Хрватска во Голубињак во Горски Котар.

Во оваа година планираме да формираме црковна општина, за која се подготвени сите документи, а еве и денес од вас бараме да се изјасните за формирање на црковна општина. Воспоставени се контакти меѓу градовите Риека - Битола и Охрид - Опатија за меѓусебни соработки, као и Град Риека со Општината Гази Баба од Скопје. Предвидени се изложби, предавања, прослава на големите празници, како и централната прослава на Илинден повторно во Голубињак, Македонска вечер... Исто така желба ни е да организираме дополнителна настава на македонски јазик. Ке бидат организирани и конзуларни денови во организација на Амбасадата на РМ во Хрватска и многу други активности”, заврши Давчевски.

На трибината зборуваше и претседателот на МКД “Илинден”, Илија Христовулов и претставникот на МНМ за ПГЖ, проф. Левко Цветковски. Марија Бан и Владо Настески учесниците ги запознаа со финансиските потреби и можности на здруженијата.

Давчевски, пред крај на трибината, даде предлог 13 јануари да се прогласи за ДЕН НА МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО МАЛЦИНСТВО во ПГЖ, а предлогот беше едногласно прифатен.

Трибината заврши со приредба во организација на МКД “Илинден” на која настапија пејачката и фолклорната група, под водство на Ивона Дуноска, а на клавијатура свиреше Јуре Ружиќ.

В.Н.

ЗДУЖЕНИЕ НА РОМИТЕ ВО ХРВАТСКА “РОМСКИ СОН”

Загреб:

8 Април е денот на Ромите. Свеченост по повод првата годишнина од формирањето на “Ромски сон”, Здружение на Ромите во Хрватска, чиј голем број членови се од Македонија, се одржа на 23 ноември 2006 година.

Претседателката Матилда Врдољак, на ромски и хрватски јазик ги поздави ценетите гости, па, меѓу другото рече: “Ромски сон” посебно се грижи за заштита на правата на ромските деца и еманципација на ромските жени. Постојат тешкотии за смалување на предрасудите и стереотипите кон ромската популација. Затоа, очекуваме помош и соработка со јавните институции на град Загреб за остварување на јазичниот и културниот идентитет на Ромите”.

Потоа, Нура Исмаиловски, заменик на претседател, со неколку зборови ги истакна објективните и субјективните потешкотии во работата, и нагласи дека и без финансиски средства од Советот за национални малцинства остварени се програми со помош од Советот на ромското национално малцинство за Град Загреб. Поканетите гости, со високите политички функции, се заблагодарија на поканата и изразија ветување за помош. Вашиот известувач, во името на МКД “Охридски бисер” од Загреб, се заблагодари за поканата и упати поздрави на македонски јазик, со што ги воодушеви посетителите. Во културната програма фолклорната секција изведе неколку ромски песни и ора.

М. П.

ДИПЛОМАТИЈА

Конференција на шефовите на дипломатиите

Загреб - Со усвојување на декларацијата за компромисно решение за статусот на Косово и за поддршка на специјалниот пратеник на Обединетите нации Марти Ахтисари беше одржана меѓународната конференција на министрите за надворешни работи на земјите членки на Процесот за соработка на ЈИЕ (ПСЈИЕ). На неа учествуваше и шефот на македонската дипломатија, Антонио Милошоски.

- Ние се залагаме за сеопфатно решение за Косово, во согласност со демократските стандарди и за целосно почитување на правата на малцинствата, изјави министерот за надворешни работи на Хрватска Колинда Грабар-Китаровиќ.

Претставниците од Албанија, како воздржани, се изјаснија по точката 9 од декларацијата во која се наведуваат основите за решавање на косовскиот проблем, освен планот на Ахтисари се и резолуцијата 1244 на Советот за безбедност при ОН, принципите на Контакт групата за Косово, како и Повелбата на ПСЈИЕ.

На Конференцијата во Загреб учествуваа министрите за надворешни работи од Македонија, Хрватска, Албанија, Босна и Херцеговина, Молдавија, Романија и Србија, државниот министер на Турција и бугарскиот и грчкиот заменик-министер за надворешни работи. Исто така присуствуваа и косовскиот премиер, претставници од Црна Гора, генералниот секретар на ОБСЕ Марк Перин де Бришамбо, претставници од германското претседателство со ЕУ.

М.А.В.

Хрватскиот министер за образование во посета на Македонија

Скопје - Хрватската делегација, предводена од министерот за наука, образование и спорт, Драган Приморац, на покана на министерот за образование и наука Сулејман Рушити, престојуваше во неколкудневна посета на Македонија.

Министерот Приморац имаше средби и со претседателот Бранко Црвенковски, со премиерот Никола Груевски, со претседателот на Собранието Љубиша Георгиевски и со вицепремиерот Имер Алиу.

Хрватската делегација се сретна со ректорите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и на Државниот универзитет во Тетово.

ПРЕТСТАВЕНА КНИГАТА “КАКО Е СРУШЕНА ЈУГОСЛАВИЈА”

На Факултетот за политички науки, на 26. февруари годинава, претставена е книгата на претседателот на Р.Х. Стјепан Месиќ, “Како е срушена Југославија”, преведена на албански јазик. Организатори беа Форумот на албанските интелектуалци во РХ, амбасадата на Република Албанија и Факултетот за политички науки - Загреб. Книгата излезе од печат 1994 година и преведена е на англиски и германски јазик, а сега се претставува и нејзиниот превод на албански јазик.

Сите присутни на промоцијата најнапред ги поздрави деканот на факултетот, проф. д-р Смиљана Лајнер Новосел, а академикот Душан Биландиќ и советникот на претседателот за малцински прашања, проф. д-р Сениша Таталовиќ, ја претставија книгата. Притоа рекоа дека книгата опфаќа интегрален и интимен текст на учесникот, претседателот Стјепан Месиќ, во тие политички времиња, на сè она што се случи во фокусот во 1991-та, кој од близина ги следеше личностите во процесот на распаѓањето на Југославија.

На промоцијата учествуваше и амбасадорот на Р.М. во Хрватска, неговата екселенција, Махи Несими, кој истакна дека книгата верно ги осликува драматичните времиња во РХ, распадот на Југославија, а Републиките Хрватска и Босна и Херцеговина тоа го платија со многу жртви.

Наскоро се очекува книгата “Како е срушена Југославија” да биде преведена и на македонски јазик.

Претседателот Стјепан Месиќ се заблагодари на организаторите и истакна дека во книгата го изнесува своето субјективно мислење и оценки за личностите со кои се среќавал и тоа фактографски го изнесува.

М. П.

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО ЗАГРЕБ

Во рамките на “Деновите на македонската култура во Загреб”, Македонското културно друштво “Охридски бисер” на 15 декември 2006 го организира предавањето “КРСТЕ ПЕТКОВ МИСИРКОВ - ЖИВОТ И ДЕЛО”.

Манифестацијата ја отвори Анастасија Цако Арежина и упати поздрави до амбасадорот Махи Несими, минисерот советник во амбасадата, Стојан Руменовски и до Данчо Петровски, претседателот на Друштвото Благој Штерјов, потпретседателот на Заедницата Никола Гроздановски, протоерејот Кирко Велински и сите присутни гости.

Горан Стојковски ја претстави гостинката др Снежана Веновска од Институтот за македонски јазик во Република Македонија и се заблагодари за нејзиниот труд и доаѓање во Загреб на оваа манифестација.

Програмата ја започна Анастасија Цако Арежина, која прочита кус текст од капиталното дело на Мисирков - “За македонските работи”:

“Шчо нап्राј ..., Ако тоја долг се сознаит, ако обједувањето на нашата интелигенција со бугарско, српско и грчко образување се достигнит, ако се парализуат работењето на пропагандите и се успеит, тије сосим да се отстранат од Македонија ...

Дај, Боже, сегашното востајне да ни послужит како једен урок за нашијот народ, урок за сите нас Македонците ..., дај, Боже, сега пролиената крв да послужит како завет меѓу живите, који сет должни пред таја крв да се заклат за једна обшча културна работа, на полза и стрека на нашата обшча много патена таткоина - Македонија.”

Професорката Веновска своето интересно предавање го почна со куси белешки за Мисирков и неговата дејност и го насочи како портал за македонскиот јазик. Во текот на школувањето во Русија, Мисирков се судира со бугарската, српската и грчката пропаганда. Таму издава списание на руски јазик “Македонски глас” (отпечатени се само 12 броеви). Потоа, во своето предавање професорката Веновска присутните ги водеше по пат на електронско претставување низ спомен собата на изложените документи од животот и дејноста на Крсте Мисирков во музејот на Институтот за македонски јазик.

Анастасија Цако прочита и дел од мислите што ги изнесува Мисирков за македонскиот јазик:

“Јазикот ..., Није сега со брзина ке требит да разработиме нашијот литературен јазик, да устаноеме нашијот правопис и да создадиме једна наша литература, која ке одгоарат на сите наши нужди ... Македонија да се оддалечит од Бугарија и Србија, она требит да се објединит на јазична основа. Тије принципи ке ракоодат и праописот ...

Прилепско - битолското наречије за литературен јазик, као једнакво далеку и от српскијот и бугарскијот јазик и централно во Македонија.”

Во музичкиот дел од програмата се претстави младата солистка на обоа, Ема Абациева, членка на Симфонискиот оркестар на ХРТ, која изведе коктел композици од класична музика.

М. Паризоски

Огнен Бојаџиски МОЕТО ПАТУВАЊЕ СЕ УШТЕ ТРАЕ

Неодамна Заедницата на Македонците во Р. Хрватска го објави својот најнов труд “Македонци во Хрватска” со поднаслов - хронолошки аспекти, на авторот Огнен Бојаџиски. Тоа беше повод за разговор со овој автор, кој зад себе има неколку импозантни книги и трудови.

Г. Бојаџиски, пред нас е Вашата најнова книга, насловена “Македонци во Хрватска”, со поднаслов - хронолошки аспекти. Која беше првичната идеја да го напишете овој свој труд?

Годинава се навршуваат 40 години откако 1966/67 ја започнав својата новинарска кариера во Радио Скопје, Втора програма, учејќи го занаетот кај извонредниот Никола Солдатов, заедно со Јанко Николовски, Стево Црвенковски, Слободан Трајковски, Жужи Митревски, Благоја Куновски - Доре, Владимир Лапе, Димче Мешковски и други, под менторство на Ристо Стиков и други поискусни новинари во Радиото. Од тие 40 години, добри 35 минав во Загреб, Хрватска, во Словенија, известувајќи од Италија, Австрија, Бугарија и Грција, бележејќи за себеси бројни настани, судбини, средби, личности. Мора да се признае дека како дописник на “Нова Македонија” и денес Македонското Радио и Телевизија, од 1969 до 1983 (кога бев активен новинар) на овие наши простори (каков ли еуфемизам), се случуваа такви важни настани, што и денес е тешко да се суди, освен да се сведочи. Така, несакајќи, бев сведок на бројни збиднувања од необичните судбини на моите сограѓани, колеги, пријатели и сонародници во Загреб, Хрватска, Словенија и Австрија, а подоцна и Унгарија, па сè до Германија. Токму тие средби, дружења, таа исконска желба за еманципација и афирмација на Македонците, каде и да ги сретнував, кај мене создаде извесна лична обврска да бележам, да чувам разни сведоштва, да евидентирам и да сведочам. Тоа особено дојде до израз во време на агонијата на бивша Југославија и нејзиното пропаѓање, односно кога дојде до промените по 1990 година. Тука не станува збор за идеја, туку за една самозададена должност, за нешто судбинско, зададено од некаков внатрешен дух. Токму и затоа се тоа “хронолошки аспекти”, а не целосна студија, што ќе дојдат до помладите. Дај Боже тие поцелосно, постудиозно да се нурнат во тој човечки океан и пронајдат нови богатства, нови бисери и ѓердани.

“Патувањето низ времето и просторот секогаш била загатка за секој човек” напишавте во воведот на оваа Ваша книга. Какво беше и колку траеше Вашето патување од Македонија до Хрватска?

Моето патување сè уште трае, верувам дека уште не е завршено, како што и мојата загатка нема никогаш да биде до крај одгонетната. Впрочем, чија сфинга е одгонетната? Мојот професор Блаже Конески во една пригода во Сараево 1962 година на Крлежа му одговара: “Како што ти во себе ги носиш столетијата на хрватскиот човек и таа КиК Монархија, така и јас патувам од Небрегово преку Солун низ океаните на светов, пеејќи за македонската Стерна, за она Сонце што допата ќе ја грее македонската земја!”

Како еден од основачите на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, кажете ни што сè требаше да се направи за да нашето национално малцинство биде еден од “сведоците” на македонската историја на овие простори?

И денес, по овие 15 години, 15 бури и виори, здробени надежи и извалкани вредности, сурови и нужни промени, длабоко сум убеден дека се случи тоа што мораше да се случи. Преку ноќ, како што велеше покојниот Тома Прошев, станавме дијаспора и добро беше што се снајдовме, што бевме компактни, знаевме што сакаме и како. Никој не ги жалеше силите. Се создаде една јатка и таа го понесе товарот. Нивните имиња се забележени во книгата, секој даваше според своите способности и знаења. И најмалиот труд беше скапоцен залог. Не беше ни лесно, ни едноставно, но и сега ми ечат в уши зборовите на Прошев: “Сè што ќе направиме сега ќе остане, а другото нека го прават оние по нас.” И имаше право, и времето му даде за право. Но имаше и силни притисоци, манипулации и друго, особено по иницијативата да се создаде Македонска православна црковна општина. Меѓутоа, благодарение на прелатите на Загребскиот духовен Стол, а особено на монсињор Ѓуро Кокша и д-р Јурај Колариќ, како и Фрањо Добровиќ, сè стана како што треба. Сакам да верувам, а фактите ми одат во прилог, атмосферата за Македонците во Хрватска одамна е солидна и поволна. А и таа е дел од она што го нарекуваме традиција. Личното искуство и богатството на доживеаното и преживеаното ме уверило дека не е важен бројот, важна е концентрацијата на позитивна енергија.

Во оваа Ваша книга има неколку прилози на познати Хрвати што се поврзани со Македонија. Колку се силни тие наши заеднички координати?

Кога покојниот академик Стјепан Антољак го подготвуваше рефератот за свеченото основање на Хрватско-македонското друштво, ме викна да ми ја прочита скицата, (ја чувам во ракопис), и да ја продискутираме. Никој освен тој не прозбо-

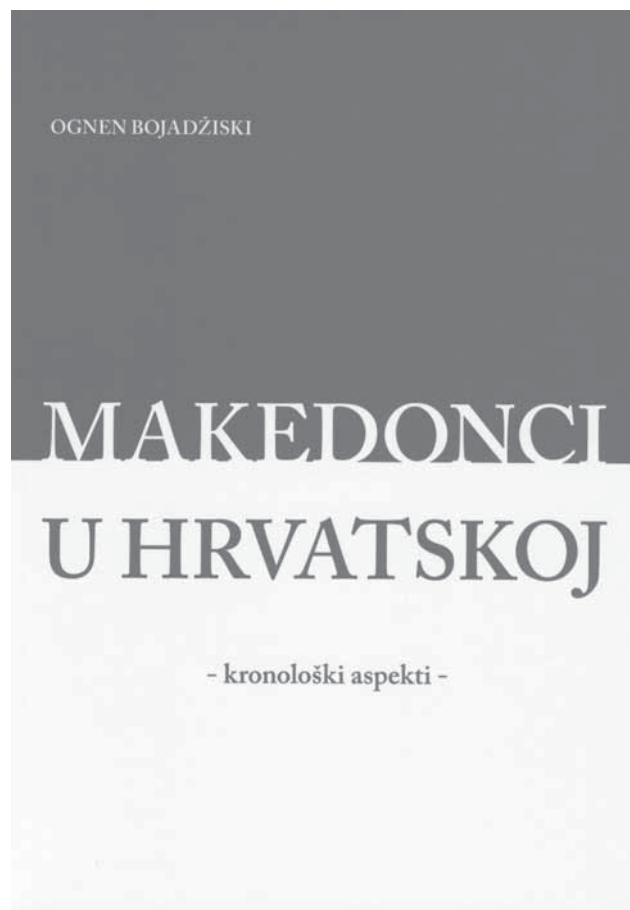
рил така јасно и гласно за тие односи и врски, и јас му честитав со сугестија да укаже на оние имиња, личности кои оставиле длабоки и видливи траги. И тој тоа го прими. Станува збор за плејада личности од Хрватска, најголем број Хрвати, на кои македонската култура, македонската наука, македонскиот универзитет им должи, а меѓу нив е секако и самиот академик Стјепан Антољак. Тие координати се испреплетени и со семејни врски и се независни од било каков државен или идеолошки образец, и затоа се најтрајни, најблагодарни и најчовечки. Нивната снага е во нивната човештина.

Вие сте првиот главен и одговорен уредник на списанието “Македонски глас”, што се појави во далечната 1993 година. Што денес ова списание значи за Македонците во Хрватска, но и за Хрватска, воопшто?

Ако ја прифаќаме максимата дека татковината на човекот е во мајчиниот јазик, во овој случај во македонскиот јазик, тогаш и ние Македонците во Хрватска можеме да бидеме горди што имаме гласило на мајчин јазик. Воедно да бидеме и благодарни на нашата снага, ум и способности што дојде до тоа и што хрватската држава тоа го овозможува. Се разбира дека тоа и користи и на Хрватска, да го покаже и докаже својот демократски исчекор пошироко и подалеку. Впрочем, ние Македонците во Хрватска имаме такви обиди уште од 1861 година и особено 1939 со “Бели мутри”, така што можеме да зборуваме и за своевиден континуитет. Друго е прашањето дали тие појави режимите ги дозволувале или забранувале. Македонскиот збор во Хрватска никогаш не бил негиран, прашање е само колку и на кој начин бил афирмиран. Идејата и првичниот труд на професор Петар Кепески да се создаде и издаде хрватско-македонски речник, денес е реалност. И тој чекор сведочи за една традиција.

Книгата “Македонците во Хрватска” завршува со слика на македонското лавче. Зошто?

Ако Ви објаснувам дека тоа беше желба на мојот графички уредник, можеби и ќе се насмеете со недоверба, ако Ви расправам некакви прикаски долж и шир, пак ќе помислите дека има некоја криенка. Едноставно се случи при преломот и јас тоа го прифатив, без задршка, едноставно се колебав дали сонцето или лавот, Ве молам не лавче, тоа е деминутив! Тоа е подбивање со една култура и традиција, била македонска или не знам чија. Впрочем и да потврдам, Македонија како древна земја, најдревното име е Китим, имала неколку симболи: од времето на Пелазгите тоа бил коњ со воздигнати предни нозе, подоцна останал кај Траките, а Филип го воздигнал за симбол Сонцето со шеснаесет краци, но со ништо не го довел во прашање и вториот симбол, Лавот. Жалосно е што во Македонија освен д-р А. Матковски никој не се занимавал со хералдиката и што таа значи. Хералдичките симболи се симболи на духот и енергијата на секој етнос и држава. Има и такви кои се накалемени или превземени. Во македонскиот случај имаме амнезија и грч: амнезија кон сè што го поткрепува и снажи националниот дух и грч од времето на таканаречениот Комунизам. Далеку би отишле доколку

би се осмелил сега да Ви ги толкувам хералдичките симболи на Византија и сè што останало по неа. Од друга страна национал-романтизмот кај сите балкански народи создал нова енергија и чудни решенија: освен српскиот грб, сите други се од поново време, а особено албанскиот. Има стари и поучни книги кои оваа материја ја обработуваат на мошне објективен начин. Должност е на историските науки и нивните помошни одделенија да ги дадат тие одговори и да ја олеснат работата, а не да се доведуваат луѓето во политички заблуди и слепило. Сонцето и Лавот се два најпрекрасни и најстари хералдички симболи, доволно е да ги погледнеме националните грбови на преку стотина земји во светот, нивните знамиња, а посебно преку половина милион хералдички симболи на разни благородни и кралски семејства. Ние можеме да се расправаме, подсмевнуваме, лажеме и надмудруваме, но хералдичките симболи се симболи на животот, на војната и мирот, на човекот вчера, денес и утре. И со нив нема шега. Мене ми е многу жал што земјата во која сум роден, во која сум прогледал и станал човек сè уште не си ја нашла душата и Духот во симболите што се израз на нејзината историја, духовност и филозофија. Се надевам дека идните генерации повеќе ќе си ја почитуваат дедовината и татковината.

Кои се Вашите следни писателски планови?

Кога го прашале Балзак кој е неговиот следен роман, тој се насмеал, се свртел кон полната кошара со јаболки и рекол: “Земете од овие јаболки, толку се добри...”

Марина Апостоловска - Вујаќија

ОПТИМИЗМОТ Е ДВИГАТЕЛ НА ЖИВОТОТ

По повод излегувањето на првата стихозбирка на Елизабета Петровска „Солзи полни насмевки“

МГ: Кога и која беше Вашата инспирација да ги напишете своите први стихови?

Моите први чекори во светот на поезијата ги направив многу одамна. Точно се сеќавам, тоа беше во четврто одделение на возраст од 9 години. Во моето основно училиште „Јосип Броз Тито“ се формираше литературна секција и јас се зачленив во неа. Имав веќе неколку свои „песнички“ и конкурирав со една на конкурсот кој го објави моето училиште за млади литерати. Мојата песна беше одбрана како најдобра. Тоа ме мотивираше да пишувам и понатаму. Инспирација за песните црпев од секојдневието и така пишував за природата, годишните времиња, татковината, за игрите и детството што го поминував. Во тоа време, многу мои песни беа објавувани на страниците на „Мал Вечер“, „Наш свет“, „Колибри“, „Пријателство“... Бев и член на Книжевната младина на Македонија и на училишната новинарска редакција „Колибри“ на весникот „Нова Македонија“.

МГ: Кои Ваши внатрешни емоции преку песните ги подарувате на читателите?

Емоциите се храна за творештвото на поетот, за мене нешто сосема скапоцено и интимно. И потребна е голема креативност и храброст да се изразат преку напишаните песни. Помалку е важно дали е тоа радост или тага, страв или копнеж, восхит или гнев. Сметам дека емоциите што доаѓаат од срце, ја допираат границата на осаменоста на едно човечко битие кое преку стиховите бара да биде сослушано и прифатено од околината. Самата перцепција на пренесените чувства секој ја доживува на свој начин. Во уметноста е дозволено скоро сè, но и тука квалитетот го препознаваат само оние, кои се способни да ја забележат и одредат вистинската мерка на таа граница.

МГ: Која порака испраќате до Вашите читатели со својата поезија?

Мислам дека би било идеално кога секој читател би повлекол паралела и успеал да совпадне еден дел од себеси во моите песни. Самото читање на поезијата, кога не е „вклучена“ душата, изгубено е време и не значи ништо. Доволно е само да се воспостави контакт, нешто што ќе го трогне и нема да го остави рамнодушен. Комуникацијата секогаш треба да биде взаемна, да се надоградува. А порака? Не постои дефиниција, но една мисла секогаш носам во себе: „Ништо не може да го поучи човекот, но може да му помогне да најде одговор во себе.“

МГ: Со Вашата прва стихозбирка „Солзи полни насмевки“ се претставивте на Македонците и нивните хрватски пријатели во Загреб. Како го доживевте тој настан?

Искрено, за првпат се најдов во таква ситуација и на почетокот почувствував огромна трема и возбуда. Позитивна, се разбира, ха, ха, ха... Но присутноста на моите соработници и пријатели ја направи атмосферата навистина пријатна. Мошне сум задоволна и впечатоците од таа промоција долго ќе ги носам во сеќавање. Бидејќи оваа стихозбирка ми е прва, а се надевам не и последна, имам потреба уште еднаш да им се заблагодарам на сите кои ми помогнаа и учествуваа во незјиното издавање.

МГ: Зошто наслов „Солзи полни насмевки“?

Книгата е сплет на контрадикции, оттаму и насловот „Солзи полни насмевки“. Некои стихови се драматични и меланхолични, а некои пак, ведри и полни со надеж. Важно е само тоа дека сепак се согледува и онаа добра страна. Бидејќи оптимизмот е двигател на животот. Некој некогаш кажал: „Да го видиш виножитото, мораш прво да го разбереш дождот.“

МГ: Стиховите во оваа збирка се напишани на македонски и хрватски јазик. Кои се Вашите внатрешни чувства да се изразуваат и на хрватски јазик?

Македонија е моја татковина, таму сум родена и таму пораснав. Хрватска е мој дом, тука живеам и тука

созреав. И двете земји се дел од мене, две половини кои чинат една целина. Подеднакво ги сакам, моите чувства подеднакво им ги дарувам. Своите стихови ги создавам махинално, пишувам песни и не размислувајќи кој јазик ќе го употредам. И македонскиот и хрватскиот ми се подеднакво блиски.

МГ: Кои се најчести теми на Вашата поезија, со кои ги изразувате своите емоции?

Мојата поезија е мошне разновидна, а темите се раѓаат во зависност од околноста и моментот во кои се наоѓам. Во некои песни доминира чувството на носталгија кон родната татковина, копнеж кон семејството и најмилите. Во други пак, љубовта ми е непресушен извор на инспирација, капка на лудоста, во која секогаш се наоѓа и зрнце разум. Но, има и песни во кои ги вградувам своите размислувања за друштвото во кое живеам денес, за човекот, неговите вредности и траги. Вечна тема е и природата, нејзината чудесна убавина, благодет и казна. А тема може да биде и насмевка на лицето на мало дете или ненадејно остварен сон.

МГ: Кои македонски и хрватски поети се Ваша инспирација?

За да се напише една песна, потербно е да се прочитаат на десетици други. Иако и тоа не помага без вроден талент, сепак, многу значи. Го збогатува речникот и создава нови идеи. Од македонските поети ги издвојувам Блаже Конески, Ацо Шопов, Петре М. Андреевски, Гане Тодоровски, Анте Поповски, Катица Кулакова... а од хрватските Тин Ујевиќ, Добрица Џесарик, Антун Густав Матош, Петар Прерадовиќ, Силвије Страхимир Крањчевиќ, Весна Парун... Светските поети како што се Шарл Бодлер, Фредерик Гарсиа Лорка, Едгар Алан По и многу други, за мене се уметници со судбинско перо, адут во раката на страствен коцкар.

МГ: Дали планирате претставување на Вашата прва стихозбирка во Македонија?

Секако. Тоа би било целосно исполнување на мојата „литературна турнеја“. Веќе имав некои разговори со Агенцијата за иселеништво на Р. Македонија и верувам дека ќе вродат со плод. Се надевам дека со нивна помош ќе успеам својата прва стихозбирка да ја претставам и во Скопје. Впрочем, книгата е двојазична и убедена сум дека и љубителите на поезијата во мојот роден град ќе ме задолжат уживајќи во неа.

Марко Паризоски

ПОЕТСКА МОЛЃА

На сиво платно извезена слика
исток и запад на две ги сече.

Во распорот жив оган се вивна
свилен конец по платното влече.

Како на миг времето да запре
искинатото платно мозаик стана.

Ткајачот вечност во него ткае
стотици убоди во отворена рана.

Од платното парче илузија фали
силен татнеж оддалеку се слуша.

Феномен е или уметничко дело
или само молња на поетска душа.

TEBI U ČAST

Samo kad bi' mogla,
samo kad bi' znala,
najljepše bi' rime
tebi odskladala,
čuvatu srca mog!
Ni sve tvoje zime,
ni sva tvoja ljeta,
vremena prohujalog,
neće prekrit' sjeta
nit' zaborav blijedi.
Draga uspomena
kroz život me prati,
u stopu me slijedi,
i sve ti mogu reći,
i sve ti mogu dati!
Mnoge će još priče
Vardarom proteći.
No to me se ne tiče?
za me si uvijek isti,
unutarnja glazba
što mi dušu čisti,
i nema te ulice,
i nema te zgrade,
koje se ne sjećam
moj rodni grade!
Dok me god pero služi
skladat' ću rime svoje,
samo tebi na dar,
samo tebi u čast,
divno Skopje moje!

ХРВАТСКО -МАКЕДОНСКИ КУЛТУРНИ ВРСКИ

Во Риека одржан Меѓународен научен собир меѓу скопскиот и риечкиот Универзитет

Меѓународниот научен собир насловен “Хрватско-македонски литературни и културни врски” се одржа во Риека на 27 и 28 септември 2006 година. Тоа е прв таков научен собир во рамките на меѓународната соработка на Република Хрватска и Република Македонија по потпишувањето на универзитетскиот договор, а иницијатори и организатори беа: Одделот за кroatистика на Филозовскиот факултет во Риека и Институтот за македонска литература при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” од Скопје.

Според зборовите на академикот Даниел Рукавина, овај научен собир е прв од таков вид во Хрватска на кој учествуваа дваесетина македонски научници и толку нивни колеги од хрватските универзитетски центри: Риека, Загреб, Пула и Задар. Рукавина нагласи дека овај собир е обид да се пронајдат културните врски меѓу хрватскиот и македонскиот народ, а доказ за тоа е што на Универзитетот во Риека постојат значајни истражувања и дека овој собир е еден од видовите на бројните врски меѓу овие два факултета.

Проф. д-р Георѓи Мартиновски, декан на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” од Скопје на отворањето истакна дека ова е надоградба на сличен собир што го организира скопскиот Универзитет пред четири години, а кој го опфаќа поширокото медитеранско подрачје.

Како една од особеностите на научниот собир амбасадорот на Р.М. во Р.Х., Махи Несими го истакна пионерскиот потфат на авторите на првиот Македонско-хрватски и Хрватско-македонски речник на д-р Драги Стефанија и д-р Борислав Павловски, кој беше промовиран на овој настан. Собирот го поздрави и жупанот на ПГЖ, Златко Комадина, деканот на риечкиот Филозовски факултет, проф. д-р Елвио Бакарини, Божо Мимица, член на Градското поглаварство на Риека, директорката на Институтот за македонска литература, д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, како и шефицата на Одсекот за кroatистика д-р Инес Срдоц-Конестра.

Беше нагласен фактот дека на едно место се собрани македонски и хрватски научници, што претставува извонреден вовед за понатамошна соработка на Хрватска и Македонија, а шефицата за кroatистика најави можност за отворање на лекторат на македонски јазик на Филозовскиот факултет во Риека.

На 27. септември во Аула Магна во Ректоратот на Универзитетот во Риека, со обраќањето на почесната директорка на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, д-р Емилија Црвенковска, започна работниот дел. Таа укажа на сè поголемата потреба за отворање на лекторат за македонски јазик при Универзитетот во Риека и се осврна на дејноста на лекторатот за хрватски јазик при скопскиот Универзитет, каде студентите имаат можност да ги запознаат хрватскиот јазик, книжевноста и културата.

Во претпладневните часови беа изнесени и првите излагања на еминентни македонисти и кroatисти, кои тематски во првата работна секција со своите реферати усмерија кон средниот век и етнолошко-фолклористички теми. Во попладневната секција, излагањата беа насочени кон современата литература, историја и театрологија. Проректорот на риечкиот Универзитет д-р Горан Калоѓера го отвори работниот дел со осврт на темелните поаѓалишта во истражувањата на хрватско-македонските литературни и културни допири точки. За истакнатиот славист, Владимир Мошин и неговиот придонес во истра-

живањето на хрватско-македонските релации говореше д-р Ѓорѓи Поп-Атанасов, додека д-р Илија Васев се осврна на глаголицата, како прв стандарнизиран ортографски систем во контекст на македонскиот ракопис. Д-р Маја Јакимовска-Тошиќ започна со темата “Александриде” и со белетристички текстови на што тематски се надоврза д-р Инес Срдоц-Конестра со жанровско прашање за хрватската и македонската средновековна литература, а Саша Лајшиќ со компаративниот пристап кон средновековната раскажувачка проза.

Фолклористичките теми во однос на македонската и хрватската современа поезија беа централниот дел на рефератот на м-р Ана Мартиноска. За македонската усмена поезија, што меѓу другите во 19 век во своето списание “Коло” го поврза Станко Враз, излагање одржа Ненси Чаргоња, а низот од тематско најповрзаното препородно творештво го заокружи д-р сц. Васил Тоциновски со темата за македонскиот препев на “Путник” од Петар Предровиќ. Театрално усмерените реферати беа поврзани со теми што го опфаќаат период од 16 до 21 век. За претставите на Марин Држиќ на македонските сцени и нивниот ек во Хрватска говореше д-р Јелена Лужина, а “Пасквелија” од Живко Чанго и “Хи Фи” од Горан Стефановски беше тама на излагачот д-р Дарко Гашпаровиќ. Со одредени аспекти и промисли кои се однесуваат и на македонската и хрватската драма учесниците ги запозна д-р Наташа Аврамовска. Со свој реферат на темата за рецесиите и одредувањето на корпусот на хрватската драма се придружи и д-р Мишел Павловски, додека д-р Бранка Калоѓера своето излагање го насочи на прашањето за елементите на етничката драма во “Тетовираните души” од Горан Стефановски. Првиот работен ден заврши со корпусот на постмодерните текстови со излагањето на д-р Александар Прокопиев, д-р Сањин Сорел со дел од опусот на Владо Урошевиќ, д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, со компарација и осврт на хрватскиот роман од Павле Павличиќ “Кораљна врата”, како и д-р Давор Пискач со веристичките елементи во романот “Пиреј” од Петре М. Андреевски.

Другиот ден собирот во работниот дел се посвети на книжевно-периодизациски и културолошки теми. Проблемите на периодизација на новата хрватска и новата македонска литература ја издвои д-р Борислав Павловски, а д-р Сања Тадиќ-Шокац се осврна на текстовите од македонската и хрватската литература, што би можеле терминологски да ги одредиме како фантастични приказни.

Учесниците во факултативниот дел на програмата имаа прилика да го разгледаат градот Риека и оклината, ја посетија и Опатија, како и изложбата ‘Глагољица’ во просториите на Универзитетската библиотека во Риека.

На Меѓународниот научен собир присуствуваа повеќе од 30 излагачи, што е успешен почеток и вовед во меѓусебните истражувања на секоја поединечна култура и книжевност. Кroatистичките теми во Македонија и македонските теми во Хрватска заокружени се со релевантни и нови сознанија што ќе бидат објавени на хрватски јазик во „Зборник радова“ од Меѓународниот научен собир, што се очекува во текот на следната академска година во соиздаваштво на МКД “Илинден”. Во ист сознаен дух се очекува вториот по ред Меѓународен научен собир кој во следната година ќе се одржи во Скопје.

Проф. Саша Лајшиќ,
Владо Настески

Коста (Кочо) Солев - РАЦИН (22.12.1908-13.06.1943)

Песната стопан нема вели македонската поговорка

Кога песната го достигнува тоа ниво на зрелост да не е само симбол на времето што ја изродила, туку продолжува да живее разбудувајќи ги чувствата и инспирирајќи, тогаш постои сама по себе.

Такви се песните на Кочо Рацин, најзначајно литературно и интелектуално име во Македонија во периодот меѓу двете светски војни. Во овој период македонската литература се создаваше продолжувајќи го континуитетот на својата сопствена национална традиција и беше најмоќниот фактор во афирмацијата на нашето национално битие. Кочо Рацин беше најзначајниот носител на таа литературно-естетска свест и се смета за основоположник на модерната македонска литература. Како што самиот ќе напише, македонската литература, или како што тој ја вика литературата од Повардарие, е „верен и жив одраз на сите патила, страдања и идеали народни, срце и свест и високо кренато знаме народно“.

Беше поет, но и теоретичар на естетиката и литературата.

Коста Апостолов Солев, познат по литературните псевдоними Рацин и Невен Пејко, е роден на 22 декември 1908 година во Велес, во семејството на сиромашниот грнчар Апостол Солев и Марија Солева. Велес во меѓусвоениот период бил еден од центрите на напредното работничко движење во Македонија. Во ова време Рацин, идејно-политички веќе определен на страната на тоа движење, најнапред станал раководител на велешката организација на ЦКОЈ, а потоа стапил во редовите на илегалната комунистичка партија на Југославија. Така бил сосема јасно означен неговиот натамошен пат како поет на поробениот народ.

Рацин започнал да пишува поезија во 1928 година. Од февруари до јули на својата љубов Рахилка Фирфова и посветува љубовни стихови напишани со крв и мастило на 31 дописна картичка и стихозбирката „Антологија на болката“ останата во ракопис. Во годините што следат ги објавува песните „Синови глади“, „Ватромет“, „До еден работник“. Сепак, најголем успех постигнува во 1939 година со стихозбирката „Бели мугри“. Рациновиот прв објавен прозен текст е неговата исповест „Резултат“, објавена во 1928 во загрепското списание „Критика“. Четири години подоцна е награден за расказот „У каменолому“, а следната година објавени се фрагменти од неговиот роман „Опиум“ (преведен на македонски како „Афион“). Постхумно се објавени уште неколку раскази.

Рацин покажал посебен интерес за историјата на Македонија и богомилското движење и резултат на тоа се трите трудови посветени на него. Рацин е првиот Македонец што го проучувал богомилското движење и напишал дека „богомилството е нешто најинтересно и најсветло во нашата народна историја“. Квалитетот и способностите на овој самоук работник најдобро го покажува неговото интересирање за Хегеловата филозофија. Резултат на тоа се статиите „Хегел“ и „Значењето на Хегеловата филозофија“. Посебен куриозитет е што овие Рацинови статии за Хегел се можеби првите филозофски статии на некој македонски теоретичар, а првата ја објавил кога имал само 23 години.

Збирката „Бели мугри“ е историски настан за македонската литература. Согледувајќи ја важноста и историската мисија на печатените текстови на македонски јазик, Комунистичката партија на Хрватска се ангажира во организацијата на печатењето на стихозбирката „Бели мугри“, најзначајното дело на Рацин. Печатено е тајно 1939 година во Самобор, во печатницата на Драгутин Шпулер. Печатена на македонски јазик, во 4.000 примероци, книгата се растура полуилегално по цела тогашна Југославија и во Пиринска Македонија, постигнувајќи голем успех.

Дванаесетте песни во стихозбирката „Бели мугри“ ги изразуваат болките и страдањата на македонскиот народ во меѓувоениот период и беа голем придонес за негово национално будење. Во секоја песна се открива по еден значаен белег на народното живеење во тоа време.

Во првата песна, Денови, мошне сликовито е изразен ропскиот живот на македонските аргати меѓу двете светски војни, аргатските денови како „ниски камења студени“.

Преку силно изразените спротивности: „За туѓи бели дворови / копај си црни гробови“, Рацин пее од сопственото длабоко доживување. И самиот работник, добро го познавал животот на аргатите, тутуноберачите, селаните и занаетчиите па неговиот збор не е само гола дескрипција, туку силна исповест што извира од неговото горчливо секојдневие.

Но, Рацин не е само тој што ги регистрира темните страни на животот, туку верува во пробудената свест и пробудените сили и во еден утрешен нов живот за Македонија. Во својот есеј „Македонската народна песна“, напишан со искрено воодушевување и романтичен занес, вели:

„Песната на Македонија е нејзината молитва, огледало на нејзината душа и нејзина воздишка... Песната и е проста, проткаена со неискажано многу тага, со едно трогливо спокојство во кое има и плач и мака, но и надеж.“

Марија Георгиева-Петриќ

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР ВО ОСИЕК ПЕСНИТЕ И ОРАТА GI PАЗГAЛИЈA ПОСЕТИТЕЛИТЕ

На 3. март годинава се одржа традиционалната Четврта македонска вечер во ресторанот на осиечкиот “Студентски центар”, во организација на македонското културно друштво „Браќа Миладиновци“ од Осиек. На неа беа присутни околу 400-тина гости, од кои ќе ги споменеме: членот на Поглаварството на Осиечко-барањската жупанија проф. Ан-

дрија Здравчевиќ, од Поглаварството на град Осиек во име на градоначалникот, проф. Мирјана Смоје и г-ѓа Маргит Зориќ, советничка за националните малцинства во градот Осиек, претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Ангел Митревски со сопругата, како и многу други љубители на македонската култура на овие простори.

Гостите ги поздравиле присутните посетители со воодушевување од масовноста на оваа манифестација со посебен акцент на мултијазичните и мултикултурните содржини што ги негува МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек. Притоа, претседателката на Друштвото, Јагода Тренеска-Цветичанин рече дека треба да се негуваат и градат мостови на културата за да се поврзуваат Република Хрватска и Република Македонија, а преку вакви манифестации се овозможува зачувувањето и негувањето на македон-

ските обичаи во втората татковина, Република Хрватска. Ги прочита поздравните телеграми и се заблагодари на медиумите, на сите спонзори, особено на Советот за национални малцинства, Жупанијата и Градот.

МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек, кое работи дванаесетина години и ја негува македонската култура, соработува со бројни други македонски друштва, а исто така и со разни културни друштва, негувајќи го вечниот пламен на љубовта во срцата на Македонците и на пријателите на Македонија. Еднаш кога ќе се побара било кое обележје на нашата култура – зборот, песната, играта, а да не ја споменуваме македонската кујна, засекогаш сте фатени во мрежата на народните обичаи што не исполнуваат со гордост и “крила”.

Организаторите на Македонската вечер се потрудија и за разновидната музичка програма, а како Македонците најубаво комуницираат низ песна, забавата започна со настапот на нашата солистка Милка Маѓариќ и составот “Лабино бенд” од Охрид со песната “Македонско девојче”, а гласот на Милка ја остави публиката без здив. Голем број од гостите ја паметат оваа интерпретаторка на македонски народни песни по настапите на радио Загреб како и на многу фестивали. Нејзините вокални способности и колоритот на нејзиниот глас

ја чинат една од интерпретаторките кои не се забораваат. Милка Маѓариќ потекнува од Далмација, а вљубена е во македонската народна песна, што со изразено лирско чувство ја пее веќе 25 години.

Членовите на “Лабино бенд” во состав: Ѓоко Пирузев - солист, Демир Малик - мајстор на дувачки инструменти, Симе Неловски на армоника и клавијатури, Миле Пирузев - гитара и Ружди Абас - клавијатури, се реномирани музичари од охридската ривиера. Составот настапува веќе 10 години, а на нивниот репертоар се наоѓаат пред сè препеви на стари македонски песни, меѓутоа и хитови на македонска забавна музика.

За хитовите на хрватската музика на Македонската вечер беше задолжен бендот „Петар Пан“ од Осиек, во состав: Данило Поднар - гитара и Роберт Кери - клавијатури.

Се разбира, македонскиот “филинг” беше надополнет со македонски носии, како и со познатата струмичка мастика, гравче на тавче, ѓевреци, леблебии и локуми.

Се играше и пееше до утринските часови, а сите присутни се согласија дека вечерта беше успешна и ги исполни сите очекувања.

Текст: Бранка Јањиќ
Фотографии: Предраг Крстиќ

ЕЗЕРКИ И НИВНИТЕ ПРИЈАТЕЛИ ВО “ТВОРНИЦА”

Верувам дека ќе им биде жал на оние што на 15. март не беа во култниот загребски клуб Творница, каде со својот концерт Езерки и 7/8 уште еднаш ја почаста и развеселија многубројната публика. Ништо друго ниту не можеше да се очекува од овој фантастичен македонски етно состав, кој зад себе има издадено веќе два албума, “Ливингрум-Песни од големата одаја” и “Бакнеж”, и двата поддржани од познатата издавачка куќа Далас Рекордс. За понеупатените, важно е да се спомне дека вокалната група Езерки и нивниот придружен оркестар 7/8 делуваат при Хрватско-македонското друштво од Загреб, и иако се работи за аматерски состав, на нивната беспрекорна интерпретација би им позавиделе и големи професионалци. Дури ни генерациониот јаз меѓу изведувачите не ја нарушува трогласната хармонија на енергичната музичка изведба. Затоа, кога со зборовите: “А сега следи спектакл!” шармантниот Бруно Урлик, виолинист, диригент и водител на оркестарот, а воедно и аранжер и музички продуцент на комплетниот опус на овој состав, вети одлична забава за таа вечер, сигурна бев дека тоа и ќе го исполни.

Концертот имаше интересен распон на одбрани песни, музикална комбинација од емотивните “Лихнида кајче веслаше”, “Зајди, зајди јасно

сонце”, “Елено ќерко”, “Си заљубив едно моме”, “Битола, мој роден крај” до разиграните “Брала мома капини”, “Не си го продавај Колјо чифликот”, “Бело лице љубам јас”, “Во Струга дуќан да имам”... Од најавените гости, овојпат концертот го збогатија басистот на групата “Леб и сол” Бодан Арсовски со феноменалната инструментална обработка на песната “Во наше село”, популарниот естраден уметник Лука Нижетиќ со “Јовано, Јованке” и како шеќер на крајот, хрватската дива Радојка Шверко, која со својот препознатлив длабок глас ја отпеја прекрасната “Калеш бре Анѓо”. За секоја пофалба.

Таа речиси совршена атмосфера во Творница, наскоро ќе се најде и на новиот албум и ДВД на Езерки и 7/8 кој треба да излезе на есен. Речиси велам, зошто слабиот штимунг на озвучување во салата ги потенцираше инаку незабележливите ситни недостатоци на составот. Но тие воопшто не и пречеа на публиката да ужива во навистина импресивниот концерт на македонска народна музика, зачинет со ведрите досетки на секогаш забавниот Бруно Урлик, и неуморно ги наградуваа со спонтан аплауз, повторно и повторно враќајќи ги ни бис. До некоја нова средба, до некој нов концерт.

Текст и фото:
Е. Петровска

Originalna strumička MASTIKA u Hrvatskoj.

Ексклузивно zastupstvo u Hrvatskoj:
SANJIN STIL d.o.o.
Skladište Nova Cesta 181, Zagreb.

Narudžbe na telefone 01/ 38 98 941 ili 098/ 317 119

Kupite Mastiku u METRO centrima u Zagrebu,
Rijeci, Osijeku, Splitu, Vrutku u Zagrebu,
na Dolcu u Zagrebu, diskontima pića

ДЕДИЌ И МОНТЕНО ГОСТИ КАЈ Т. КОСТОВСКИ

На 1 март годинава на концерт во Универзалната сала во Скопје, Кемал Монтено, пеејќи ги своите добри стари хитови ги потсети скопјани на некои добри стари времиња. Донатор на овој концерт беше градоначалникот на Скопје, Трифун Костовски, кој се потруди на него да ги донесе и Габи Новак и Арсен Дедиќ. Градскиот челник така пред преполната сала на Универзалната сала заедно со Дедиќ ја испејаа песната “Жолти дуњи” и старата македонска “Си заљубив едно моме”.

На овој концерт настапија и неколку познати македонски интерпретатори-ки, кои се “споија” со ритмот на познатите пејачки имиња.

По враќањето во Загреб, Арсен Дедиќ, специјално за “Македонски глас”, ни изјави:

“Беше тоа одличен концерт. Ми беше драго што можев да пејам со Влатко Стефановски, Каролина Гочева, Игор Џамбазов и со мојот “стар” пријател Кемал Монтено во Скопје. Веднаш ме повикаа на самостоен концерт во Македонија, но поради моите веќе закажани претставувања, меѓу кои е и годинешниов летен концерт во Охрид, ветив дека овде ќе се “вратам” наесен. Сепак, ова нема да го заборавам, зашто тоа беше средба со сите мои поранешни пријатели и колеги со кои минав многу, многу години и кои секогаш ми причинуват радост. За Македонија и нејзината публика секогаш ќе настапувам со задоволство.

М.А.В.

ХУМАНИТАРНА АКЦИЈА

КОСТАДИНКА ВЕЛКОВСКА секогаш била жена со големо срце. Тоа се потврди и на 22. март годинава, кога во просториите на музејот Мимара бесплатно настапи за хрватското здружение “Одам”, кое се грижи за деца со потешкотии во развојот. На аукцијата на слики од познати сликари со таа прилика беше инкасиран приход од 35.000 куни. Меѓу продадените слики беше и сликата “Лето” (масло на платно) на нашиот Македонец, Крунослав Стојановски, која беше купена за 3.700 куни.

Во забавниот програм на оваа хуманитарна аукција, освен Костадинка Велковска, настапи и новата надеж на Хрватска, популарната македонска пејачка, Лидија Кочовска.

М.А.В.

ЉЕРКА ТОТ НАУМОВА

Ви испраќам неколку песни од мојата десета збирка песни, насловена “Дождот ја носи вистината” која е во печат, а издавач е Дирекцијата за култура и уметност Скопје. Рецензенти на книгата се: д-р Александар Прокопиев и д-р Васил Тоциновски. Би била многу среќна тоа да биде објавено во списанието “Македонски глас”.

Ќе наведам неколку реченици како извадок од рецензијата на д-р Васил Тоциновски.

“Новата книга на Љерка Тот Наумова “Дождот ја носи вистината” претставува нејзино ново десето и квалитетно исчекорување во сопствениот творечки влог. Станува збор за кратка лирска проза, не ретко минијатура, во која релевантно место и значење имаат експресионистички слики за себе и за светот околу себе. Поетесата своите творби ги создава по сопствената формула на речење збор по збор, и тоа е нејзин препознатлив знак, но никогаш не нурнува во мислата и смислата на тие темелни знакови во испишување на литературата. Книгата ја градат три циклусни целини: “Далечни засвети”, “Луѓе во светлина” и “Морето не старее – љуби”. Тие можат да бидат и посебни целисти, но и една хомогена целина која ја замислила Тот Наумова. Во поетските записи има и два релевантни симбола: езерото во првиот и морето, во третиот. Тие се во хармонија на насловот на книгата, со дождот кој ја носи вистината и сите тие пространства од вода кои можат да ја однесат, едноставно да ја избришат востановената вистина.”

ДОЖДОТ ЈА НОСИ ВИСТИНАТА

*Предвесник-во гласот нема говор. “Случајноста не постои.”
Молкум попатно расчекор истекува. Проштавање-благослов
на болката. Збрана Темнина премостува заблуди-
растајнување. –Не, не се откажав. Одново го најдов дождот.
Радоста дојде со дождот. А “Дождот, -вели Светиот
Августин – ја носи вистината.”*

*Колкава е мојата вистина? Помеѓу моите мисли, вистината е
слободна. Дали го променив времето? Времето скриено во
молњи-пробиени. Запознат молкот собира лице. Лице в
лице за навек. Во одразот пулсира луспа на пресниот отсјај.
Бие напивка преполнета. Езерото ја извлече Тагата. Езерото,
Јас и пак Јас и Езерото. Трка низ себеси-отаде молкот.*

НИТКА

*Божјата стрела погодува сведочење на една подарена
роза. Веќе свенатите латици се во опаѓање, но нитката живее.
Крвари розата. Момент веќе го нема.*

ПРИЧЕСНА

*Животот над Смртта во прашалник избива. Причесна!
Првиот чекор – Молитва! А наредните чекори – разделени
облаци. Пред мугри, петелот закопува надвиснати тајни –
отсекогаш-засекогаш.*

СТОЛБОТ НА ЖЕЛБИ

“Секоја желба се остварува со желба”

*По потрага на волишебноста меѓу светлината и звукот-
Столбот на желби. Раката се движи во круг. Слушајќи го
Заветот се таложува опозарената насмевка. тоне овенчаното
грмење. Заслепувачко чувство како допир на стапалата.
Вревата проструи со треска водена. Здружените патокази се
приближуваат како крстопати со испрекинати корени. Зар
осама-белег на будното око на Абадон. Среди плачот на
школките-немиот врисок го испива големиот бран. “Задржи
го, тој е скитање!”*

МОРЕТО НЕ СТАРЕЕ – ЉУБИ

*Миришаи на последна цветна латица. Пресечен корен те
обзема. Заведен од потонатиот бран-житното руменило како
потпора-милуваи. По работ на Небото-искоренуваи
уловена Божевнина. Каква мистерија носиш под товарот на
самотијата?*

*Несогорената Велигденска Нок-Светиот плам-крстелен
зачеток. Сведокот на избришаната дамка. Лелек на
заробени вртушки-милозвучни јавувања-разбранетост
Молчење-прогонство.*

*Ден-денес, без здив се тркали плисок-зароден. Срцето во
Морето го донесов. Морето не старее – љуби. Морето љуби...
Љуби...*

САМО ЕДЕН ДОМ ИМАМЕ

*Верувај пријателе
и светот крај си има!
Одговор ќе најдеш
во уништената клима.
Рамнотежата падна
кога народот збесна
и загаденото небо
вратата ни ја тресна!
Глобално затоплување
како награда ни стига
и самата природа
од нас раце дига!
Немарноста се плаќа
тука бегање нема,
модерниот живот
данокот си го зема.
Таква катастрофа
во ветер ќе не смете,
на што ќе оставиме
на она мало дете?!
Сами сме си криви
за тоа што не снајде,
треба да се делува,
решение да се најде!
Освети се веднаш
дури не биде касно,
гледај на проблемот
кристално јасно,
не го оставај за утре
на децата наши!
Каде ти е совеста?
Како не те страши?!
Исправи ја пријателе
сторената штета,
само еден дом имаме,
само оваа планета!*

По повод 22. април,
Денот на планета Земја
Елизабета Петровска

СКОПЈЕ

*Скопје, граду мој
ти си наш херој.
Низ тебе реката Вардар
тече и со неа минатото
го влече.*

*Во вековите секогаш
си бил главен, а во
земјотресите главен.*

*Со поглед на Душановиот
мост од Калето ве гледам
и секогаш си велам:
Граду мој, ти си наш херој.*

Ангела Спасевска, 11 години
живее во Ѓорче Петров
во Скопје

Македонска православна црква во Р. Хрватска

Министерот за земјоделство на Р.М. во Пула

На 29.01.2007 година во просториите на Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула, во посета беше министерот за земјоделство Ацо Спасеноски. Бевме пријатно изненадени со неговата посета. Пречекот му го приредија членовите на работните органи на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ со палење свеќи и читање на Господовата молитва. Со поздравите од Македонија тој ни се обрати со особено задоволство затоа што може да разговара со свои луѓе во Пула и на свој македонски јазик, па меѓу другото рече: „Сé е убаво во Пула - и Арената и Златната врата, но поголемо задоволство е разговорот со вас, на свој мајчин јазик. Вашиот пречек ме радува, вака заедно да си поседиме, да си помуабетиме. Вие Македонија ја правите побогата. Вие сте тие кои Македонија ја преставувате надвор од нејзините граници, и меѓу вас мора да има слога и разбирање и само тогаш Македонија ќе ја покажете во вистинскиот смисол, такава каква што е“.

Од присутните беа поставени многу прашања, и тоа како минал состанокот со неговиот колега Чобанковиќ, министерот за земјоделство на Хрватска, а се покажа и интерес за увозот на македонските производи, пред сè на сирење и јагнешко месо, кои кај нас се со особен квалитет. Веруваме дека доаѓањето на македонскиот министер во блиска иднина ќе овозможи ние во Хрватска да купуваме македонско сирење и јагнешко месо, а и да се збогати увозот на производи на вино и зеленчук.

По долгиот пријатен разговор веруваме дека министерот замина задоволен од нашата црковна канцеларија, нашиот дочек и нашиот разговор.

М. Златеска

КРШТАВКА ВО СПЛИТ

“Тие што се крштаваат во Соборната црква преку крштавањето таинствено ја примаат благодатта, која во нив живее скриено. Потоа таа, според верата на извршувањето на заповедите и мислената надеж, се открива во верните, според зборовите Господови: “Кој верува во мене... од неговата утроба ќе потечат реки од вода жива”. А ова го рече за Духот Кој требаше да Го примат оние што веруваат во Неговото Име (Јов. 7,38-39)... Кога ќе ја увидиш помошта во своето срце, знај дека не се јавила однадвор, туку дека проработела благодатта која таинствено ти била дадена на крштавањето...”

Во неделата на 4 март, на втората недела од великиот пост, посветена на свети Григориј Палама, во Црквата Госпа од Ангела во Сплит, пред родителите, голем број пријатели и сонародници парохискиот свештеник протоереј Кирко Велински ја крсти Биљана Богеска.

За родителите Мирјана и Живко тоа беше најголемата желба, да го крстат своето чедо. Радоста и среќата, која не можеа да ја скријат, ја поделија со големиот број на роднини, пријатели и сонародници.

Д.В.

СПЛИТ

Во неделата на 18 февруари, во просториите на МПЦО “Св. Наум Охридски” во Сплит, се собраа Македонците да се видат и да си простат еден на друг, затоа што беше Прочка кога сè се простува. Простуваме ние, ако некој нам ни згрешил, ни простуваат нам ако ние сме згрешиле некому. Со тоа ја шириме љубовта кон своите сонародници и поблиску сме до Македонија, каде се нашите браќа, сестри и роднини. Затоа, ние кои сме далеку од татковината, овде сме и роднини и пријатели и треба да се почитуваме и сакаме, а и да си помагаме еден на друг.

Овој ден посебно го одбележуваме со прославата на 80. роденден на нашата тетка Даница Житко, која, со солзи во очите, ги прими нашите поклони и не прегрна со зборовите: “Покрај моето семејство сите ве сакам како своите најблиски.”

Тетка Даница е една од постарите членови на Друштвото, редовна е на сите состаноци и членка е на новооформената Етно-работилница која се занимава со изработка на делови од македонските народни носии (кошули и друго) и предмети извезени со македонски мотиви. И најмладиот член на Друштвото, Никола Митревски, го прослави 2. роденден, а двата родендени, како секогаш, ги прославивме со торта, македонски песни и ора.

Виолета Рајиќ Жгањер

Риека

Овогодишната Прочка, како и сите досегашни, се одбележа во МКД “Илинден”. Се надеваме дека и помладите ќе ја продолжат традицијата, која во овој дел каде што живееме не поврзува со овдешново одбележување на карневалското “лудило”. Празникот Прочка (Велики поклади) познато е дека е еден од најголемите христијански празници. Во таа пригода, помладите им бакнуваат рака на постарите и им се обраќаат со зборовите “прости ми”, на што тие им одговараат со “простено тие од мене и од Господ”.

На годинешново одбележување на Прочка во просториите на Македонците во Риека учествуваа педесетина членови, со шеги и сериозности, како и со македонски специјалитети што ги подготвија членките на Друштвото, па средбата мина весело и распеано.

Истовремено годинава, по петти пат, Вевчанци беа учесници на 24. Риечки карневал, кој и годинава се претстави со 97 маскирани групи, со скоро 10.000 учесници, кои парадираа пред 150.000 гледачи. 50-те ВЕВЧАНСКИ ВАСИЛИЧАРИ оваа година се претставија како маскирана “трпеза” на која беше сервирано “ТРАВЧЕ НА ТАВЧЕ НА

ГЛАВЧЕ” со комплетен прибор, кечап и сите мидии за гравчето. Вевчаните навистина беа оригинални и една од најинтересните групи која преживка големо внимание кај публиката.

В.Н.

Религиско претставување:

ВО РИЕЧКИТЕ УЧЛИШТА ПРЕТСТАВЕНА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

На 26. февруари 2007 година во ОУ “Клана” од Клана, ОУ “Срдочи” и Првата сушачка хрватска гимназија од Риека, организирана е средба на свештениците од Христијанските и реформистичките цркви со учениците од овие училишта и гимназијалците. Ова го организираше вероучителот Марин Милетиќ од Првата сушачка хрватска гимназија.

Риека, но и многу градови во Хрватска, од пред десетина години вклучени се во традиционалната Светска молитва за единство на христијаните. Придружбата е претставена под геслото на екуменски средби и меѓурелигиски дијалози. Од минатата година во оваа традиционална Светска молитва е вклучена и Македонската Православна Црква, а свештеникот протоереј Кирко Велински стана член на Одборот за екуменизам и дијалог на Риечката надбискупија. Заедно со христијанските - сестринските цркви, Католичката и Православната црква, во молитвата учествуваат и реформистичките цркви, Баптистичката и Евангелистичката - Пентакосна црква Христа Краља.

Посетата почна во ОУ “Клана”, каде децата и домаќините со нетрпение чекаа да слушнат за личноста меѓу споменатите цркви, но и за тоа што ги спојува кога заеднички молат за добробит и љубов меѓу луѓето. Свештениците поединечно ги претставија своите цркви, па така Баптистичката црква ја претстави пасторот Георгио Грљ, пасторот Милан Шпољариќ говореше за Пентакосната-Евангелистичка црква - Христа Краља, протоереј Кирко Велински за Македонската Православна Црква и вероучителот Марин Милетиќ за Католичката црква. Истата програма беше изведена и во ОУ “Срдочи” од Риека.

Во вечерните часови во Првата сушачка хрватска гимназија протоереј Кирко Велински одржа предавање за гимназијалците на тема ИСТОРИЈАТА НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА. Во оваа гимназија постои Клуб на гимназијалци - “ИВАН МЕРЗ”, кој во текот на годинава продолжува со интерконфесионалниот проект “ДУХОТ НА АЗИЗ ЖИВЕЕ” и организира екуменски средби, трибини, предавања и излети.

Риека 27. февруари 2007 г.
Владо Настески

ЗНАЦИ ЗА ДИРЕКТНАТА РЕЧ

(Продолжение)

Ако директната реч е разделена со објаснувачки (авторски) зборови на два дела, тогаш зад првиот дел, во зависност од неговиот карактер, се пишува запирка (на практика таа обично се испушта), или прашалник, или извичник, или неколку точки, а потоа се става црта (тире); по објаснувачките зборови се пишува точка, а потоа црта (тире) ако првиот дел од директната реч претставува завршена реченица; по нив се пишува само црта (тире) ако првиот дел од директната реч е незавршена реченица.

а) Примери со завршена реченица во првиот дел од директната реч:

– *Јас сум доктор Воронов, – рече шој. – Татко Ви ли е болен?*

Или (без запирка):

– *Јас сум доктор Воронов – рече тој. – Татко Ви ли е болен?*

– *Па што е? Што не ми кажеш? – го праша. – Ајде појди со мене.*

– *Стој! Не зборуј! – цикна. – Обезоружете Го!*

– *Убави времиња беа тоа... – подзеде Јоше. – Јас бев тогаш на дваесет и седум години.*

б) Примери со незавршена реченица во првиот дел од директната реч:

– *Нам не ни останува ништо друго, – рече на крајот сојузниот капитен – туку да играме на победа, да покажеме дека сме подобри од нашиот противник.*

– *И кога го велам ова, – продолжи учителот – јас мислам пред сè на вас, драги ученици.*

Или (без запирка):

– *И кога го велам ова – продолжи учителот – јас мислам пред сè на вас, драги ученици.*

Ако ваквите реченици почнуваат со наводници, тогаш тие можат да се напишат уште вака.

а) Примери со завршена реченица во првиот дел од директната реч:

„Јас сум доктор Воронов – рече тој. – Татко Ви ли е болен?“ Или: „Јас сум доктор Воронов “, рече тој. „Татко Ви ли е болен?“

„Па што е? Што не кажеш? – Го праша. – Ајде појди со мене“. Или: „Па што е? Што не кажеш?“ Го праша. „Ајде појди со мене“.

„Стој! Не зборуј! – цикна. – Обезоружете го!“ Или: „Сшој! Не зборуј!“ цикна. „Обезоружете го!“

„Убави времиња беа тоа... – подзеде Јоше. – Јас бев тогаш на дваесет и седум години“. Или: „Убави времиња беа тоа...“ подзеде Јоше. „Јас бев тогаш на дваесет и седум години“.

б) Примери со незавршена реченица во првиот дел од директната реч:

„И кога го велам ова – продолжи учителот – јас мислам пред сè на вас, драги ученици“.

Или: *„И кога го велам ова“, продолжи учителот, „јас мислам пред сè на вас, драги ученици“.*

„Нам не ни останува ништо друго – рече на крајот сојузниот капитен – туку да играме на победа, да покажеме дека сме подобри од нашиот противник“.

Или: *„Нам не ни останува ништо друго“, рече на крајот сојузниот капитен, „туку да играме на победа, да покажеме дека сме подобри од нашиот противник“.*

Ако едноподруго сè во исти редови идат неколку реплики без да се кажува од кого се, тогаш секоја од нив се одделува со наводници и, покрај тоа, од соседната се одделува со тире:

„Вие што сакате? А? – вели видувајќи го Копејкина – нели ви реков веќе дека треба да чекате решение“. – „Аман, ваше високо превосходителство, немам, тукуречи, залаче леб...“ – „Е што да се прави? Јас не можам ништо да сторам за вас; потрудете се засега сам да си помогнете, побарајте си сам средства“. – „Но, ваше високо превосходителство, сам можете, еден вид, да судите какви средства можам да најдам кога сум и без рака и без нога“.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според Правописот на македонскиот литературен јазик, Скопје, 1999)

ВО СПОМЕН

Еден од најдобрите современи хрватски поети, академикот Славко Михалиќ, почина на 5. февруари 2007 година во 79. година.

Роден е на 16 март 1928 година во Карловец, а по завршувањето на Филозофскиот факултет во Загреб работи како новинар, илустратор, издавач на весници и списанија и двигател на литературни и културни акции во Хрватска. Во 1966 год. ја покренува ревијата “Мост”, со цел да ја претстави хрватската литература во светски рамки, а од 1987 година е главен уредник на списанието за литература “Форум”. Во два мандата е избран за претседател на Друштвото на хрватските писатели и редовен е член на Хрватската академија на науките и уметноста.

Славко Михалиќ има објавено повеќе од 20 збирки поезија, а ќе спомнеме само некои од нив: “Камерна музика”, “Пат во непостоење”, “Љубов на вистинската земја”, “Езеро”, “Градина на црните јаболки” и “Атлантида”. Ги има приредено антологиите на хрватската поезија на македонски јазик, во соработка со Гане Тодоровски.

За својот поетски опус, во 2002 година, Славко Михалиќ е овенчан со “Златен венец”, престижната меѓународна поетска награда на 41. Струшки вечери на поезија.

Поезијата на Славко Михалиќ се смета за врв на хрватскиот модернизам, а хрватската критика го одбележува за еден од најголемите поети на 20. век

По повод на доделената награда, академикот Гане Тодоровски рече: “Станува збор за една вонсериска поетска реч во хрватската поетска традиција, нова поетика во која доминира колоквијалниот говор, оној обичниот, секојдневниот, во која песната посега кон конкретната утопија. Тој е изразит поет на модерниот човек. Секоја негова песна, без оглед на допрената или штотуку посакана зрелост, го поставува над сè прашањето за причината и за смислата на егзистенцијата”.

Во своето послание добитникот на “Златниот венец”, Славко Михалиќ, меѓу другото напиша: “Струшките вечери се вистинска голема свеченост на поезијата. Никој од нас не може да ја заборава волшебната убавина на македонската земја, која со своите песни и танци е тајна на македонскиот збор, па и на поезијата, незаборавен е шумолот на Дрим, кој ја оплеменува поезијата која одекнува од мостот...”

Нека му е вечна слава!

М. П.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕН РЕКЛАМЕН ПРОСТОР ВО МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 А4	600 куни	900 куни
1/2 А4	450 куни	600 куни
1/3 А4	300 куни	450 куни
1/4 А4	225 куни	300 куни
1/8 А4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на заедницата е: 2340009-1100038804, а матичниот број: 3805760) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина, изнесува 40 куни годишно, додека пак претплатата на ова наше списание во странство, се разбира со платена поштарина, изнесува 80 куни годишно или 11 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,

искрени поздрави од
Уредништвото

Радмила Шеќеринска, политичар НЕ ПАМЕТИМЕ ДЕНОВИ, ПАМЕТИМЕ САМО МИГОВИ

Најубави години ми се овие, триесеттите. Но, ова се и години на одлуки. Кога имаш дваесет, дваесет и неколку години, животот те носи; мислиш дека ќе можеш сé; дека можеш да се обидеш во сé; дека за сé има време...

Како се опишувате себеси во само неколку зборови?

Позитивна, полна со енергија и оптимизам, едноставна во едни, комплицирана во други ситуации. Живеам со полна пареа, често брзам и правам грешки поради тоа. Но, секогаш го давам мојот максимум: и кога работам и кога се дружам; кога одлучувам и кога играм карти; кога давам интервју и кога “играам” турист. Сакам, и затоа одбирам да им верувам на луѓето. Кај сите прво ги забележувам добрите страни, а потоа ги критикувам лошите. Тоа го правам и приватно и професионално. Затоа сум толерантна.

Би можеле ли да кажете за себе дека сте чувствителна?

Се сметам себеси за многу чувствителна личност, можеби сите така мислат за себе. Но за мене емоциите се нешто лично, нешто со кое само јас треба да се справувам. Зато чувствувам дека е моја обврска да не ги експонирам премногу емоциите, особено оние негативните: кога сум разочарана, кога сум исплашена, кога имам проблем... Не ги оптоварувам луѓето со тој мој проблем.

Сте ја прочитале ли Библијата?

Делови од неа. За разлика од оние кои сакаат да ја експонират својата религиозност, јас мислам дека чувството на религиозност и вера е интимно прашање. Со многу малку, само со избрани луѓе сум разговарала доста на таа тема. Но мислам дека во Библија-

та се наоѓаат многу елементарни вистини кои во нашето световно толкување на религиозноста, па и на христијанството, ги злоупотребуваме и ги вулгаризираме. Честопати дискусиите за религијата ги сведуваме на натпревар “кој е поголем верник”, “кој дал повеќе пари”, “кој изградил поголем симбол” и слично. Читајќи ја Библијата ќе ја сретнете најострата критика токму на ваквото однесување.

Што читате сега?

“Кратка историја на исламот”. Иако има, за мој вкус, преголем концентрат на податоци, што би рекле “too much history to consume”, со опасност да заличам на австроунгарскиот цар во “Амадеус”, - корисно четиво е во векот на кој му прогнозираат “крај на историјата” или “судир на цивилизациите”. И, нормално, што повеќе читам за “тие”, толку повеќе сличности откривам со “нас”. Во целите, во вредностите, во очекувањата, во трагањето по исти нешта – љубов кон другите и кон самите себе. Тоа што ги прави религиите различни е повеќе историскиот момент и средината во кои се појавиле. Тие ја “обиле” религијата со многу од своите норми и со многу од своите правила на однесување. Како печат на времето, местото и проблемите. Во последно време повеќе внимание им посветив токму на актуелните теми – религии, глобалните движења, политичките процеси во овој век. Претходно повеќе уживав во Ками, Достоевски, Борхес, Киш, Павиќ, во нивните дилеми и магија. Но, тие се “пијат” во еден здив и никако поинаку. А, за жал, овие денови ретко наоѓам време за таков “здив”.

Со оглед на професијата, денот Ви е воглавно стресен. Што е тоа што Ве смирува?

Професијата не е виновна за мојот напрегнат ден. Едноставно, денот отсекогаш ми бил напрегнат. И пред политиката и сега. И во основно училиште живеам прилично интензивно. Тоа е прашање на карактер, на темперамент и секако, на избор. Но секогаш сум го имала оној “прекинувач”. Во моментот кога го “вртам прекинувачот” на “Off” навистина веќе не се оптоварувам со тоа дали изјавата била добра, одлуката најдобра и дали сум го дала максимумот во денот кој минува бидејќи, бездруго, направеното е веќе зад мене. Тоа “Off” ми ги спасува нервите и здравјето. А и моите најблиски.

Загрижена ли сте кога ќе прочитате негативна критика упатена кон Вас? Колку критиките Ве допираат? Колку Ве “вадат од кожа”, Ве исфрлуваат од колосекот?

Кој вели дека не го тангираат критиките – лаже. Има критики кои ме замислуваат и сфаќам дека се оправдани. Тие не ме менуваат преку ноќ, но се трудам од нив да научам нешто и да се променам на подобро. Но има и поинакви критики: некои неоправдани, преку кои брзо минувам, а некои базирани на лаги и навреди. Овие последниве, колку и да се трудам да ги заборавам, ми паѓаат тешко. Безуспешни се обидите да ги демантираш со вистината. Прво, секој демант е еден ред, додека секое обвинување е крупен наслов или страна текст. А свесна сум дека и најапсурдните обвинувања базирани на чиста невистина имаат ефект во јавноста. Затоа сеуште се злоупотребуваат од некои луѓе. Е, таквите критики ме нервираат, ме “гризат”, ме загрижуваат дека можеби никогаш нема да се дознае дека тоа што е кажано или напишано нема врска со реалноста! Но, во оваа професија мора да се навикнете да “голтате” и незаслужени критики и обвинувања за сè и сешто. Во нашата јавност “црвената линија” лесно и често се преминува, па мора да ги преживеете и видливо злонамерните критики во кои нема ниту еден аргумент, но има многу невистини и многу “кал”. За жал, тоа што се неточни или не ги заслужувам не ги спречува да бидат отровни, болни и штетни.

Како го поминувате слободниот ден?

Гледам петте работни дена да ги поминам во работа ако треба од наутро до навечер само за да можам саботата или неделата да ја посветам на себе и семејството. Кога денот ми е целосно слободен, по правило, бегам од Скопје. Обично одиме во Маврово. Кога ќе останам во Скопје, секогаш ќе излезе некоја обврска и целата магија на слободниот ден ќе ишчезне.

Која уметност Ви е најблиска?

Литературата. Жалам што во другите уметности не сум имала доволно добра подлога за сега да знам доволно да ги ценам. Уживам во добри галерии и во интересни музеи, но никогаш не сум

можела толку интензивно да реагирам на слика како при контакт со литературата.

Читате ли книги од македонски писатели?

Помалку. На Венко Андоновски му симнувам капа! Иако често не се согласувам со неговите колумни, уживам во неговите романи.

Се бавите ли со спорт?

До пред 6 години имав стандардна нега, одев на фитнес, играл тенис, имав најмалку два пати во неделата физичка активност. И се чувствував добро. Но сега не можам да го држам тој ритам, и реално, со ниеден спорт активно не се занимавам. Скијам, но тоа е само во текот на зимскиот период. Чекам другарка ми која сеуште е на породилна “пауза” повторно да ме вика на тенис.

Што е тоа што Ве радува? Што е тоа што може да Ве направи среќна, да Ве насмеет?

Лесно се радувам и често се смејам. Ситно задоволство, убаво минато неделно попладне, дури и книга со 100 грама чоколадо е лесна провокација за да ме направи среќна. Знаам да уживам во моментот. Успехот ме прави задоволна, а моментите – среќна. Што велат: Не паметиме денови, паметиме само некои мигови.

Јасмина Кантарџиева

Превземено од списанието “ВипГала”

ЉУБЕН ДИМКАРОСКИ И “ПЕЛЛА”

Докажаниот пријател на Македонците од Република Хрватска, Љубен Димкароски со неговиот вокален квартет “Пелла” од Љубљана, неодамна два пати престојуваше во Загреб на Македонската духовна академија по повод прославата на Денот на МПЦО “Св. Злата Мегленска” и на манифестацијата “Денови на македонската култура”, во организација на “Охридски бисер”. Настапот ги воодушеви загребските Македонци и нивните хрватски пријатели. Затоа го замоливме Димкароски да не запознае со неговата дејност и познатиот квартет “Пелла”.

МГ: Вие сте професионален музичар. Кога никна идејата за формирање на вокалниот квартет “Пелла” и кога се оствари?

Димкароски: Пред три години потребата од повисок степен на вокален израз во музиката ја роди “Пелла”.

МГ: Кажете ни зошто го одбравте името “Пелла” за Вашиот квартет, а особено ваквата специфична облека?

Димкароски: Пелла е престолнина од времето на македонските цареви и кралеви. Облеките кои ги носиме се стилизирана претстава на античката носија.

МГ: Претставете ни ги Вашите три дами во составот на вокалниот квартет?

Димкароски: Тоа се Мајда Пездирец, Метода Постолски и Весна Младенова, вљубенички во Македонија и нејзиниот народен мелос.

МГ: Кои песни се на вашиот репертоар и запознајте не со Вашиот аранжман и пејачки израз?

Димкароски: На репертоарот имаме песни со богата мелодиска и текстуална содржина од постари датуми, што го означуваат македонското битие. Со моите аранжмани, желба ми е македонската песна да ја дигнеме на повисок пиедестал на почит, кој секако го заслужува и како таква ја даруваме секаде во светот.

МГ: За првпат пред загребските Македонци настапите за Митровден 1997 година во друг состав. Кои средби во Загреб сте ги оствариле во тие девет минати години?

Димкароски: Во Загреб сум настапувал повеќе пати и секогаш сум се радувал што имам можност пред хрватската јавност да ги соопштам моите уметнички дострели на подрачјето на класиката, народната музика и поезијата.

МГ: Вашиот неодамнешен настап во Загреб на две приредби пред загребските Македонци и нивните пријатели предизвика голем интерес. Кои се Вашите впечатоци од тие средби?

Димкароски: Музиката и пишаниот збор - поезијата секогаш градат невидливи патишта меѓу луѓето кои добиваат подароци. Од тие средби излегуваме

сите побогати и како такви нашата инерција се забрзува и летаме сè повисоко.

МГ: Вашата музичка уметност ја дополнувате со поезија и сликарство. Кои се Вашите изрази на тие уметнички полиња?

Димкароски: Во уметноста ги вклучив сите сета и затоа го користам гласот, пишувам, ги барам прастарите записи во каменот кои од сите нас мамат нешто што го имаме одамна запишано во нашето паметење. Со сликовните минијатури во камен имав повеќе од 40 самостојни изложби. Мотивите во нив се движат од реалност до апстракција.

МГ: Какви се Вашите врски и соработка со Заедницата на Македонците во Република Словенија?

Димкароски: Поради различниот природ во подрачјето на уметноста и поради возвишените пораки која таа ги носи, со сегашното раководство на Заедницата на Македонците во Словенија немаме квалитетни врски.

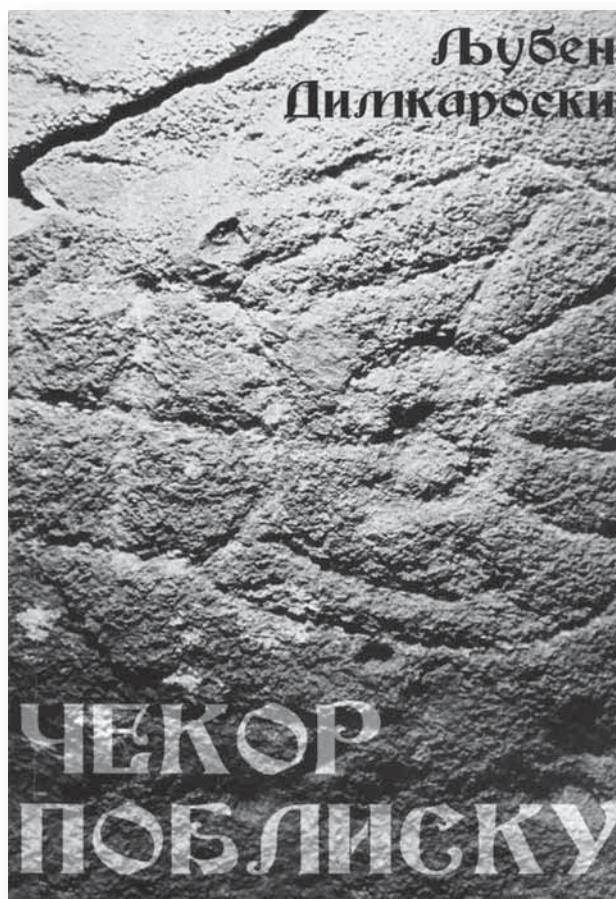
МГ: Вашата музичка уметност ја дополнувате со поезија и сликарство. Кои се Вашите изрази на тие уметнички полиња?

Димкароски: Поезијата ја носам во душата. Со неа ги изразувам своите интимни доживувања за сите оние Македонци кои се бореа за самостојноста на Македонија. Од мојата збирка на песни Ви ги подарувам стиховите за Кочо Рацин.

Марко Паризоски

Љубен Димкароски е професионален музичар повеќе од 30 години. Член е на Љубљанската опера и балет при Словенечкото народно гледалиште. Во солистичката кариера како трубач - солист настапувал со симфониски и камерни оркестри, камерни групи, во придружба со оргули и пијано. Издал неколку носачи на звук, а има и архивски снимки за потребите на радио и телевизија повеќе од 5,5 часа. Стекнат е со повеќе од двадесет години искуство во хорско диригирање. Издал две збирки поезија. Автор е на песнарка со 150 македонски бисери. На подрачјето на народната музика го формира оркестарот "Струни" кој го води седум години и со кого издаваат две ЦД -а. Го формирал вокалниот квартет "Пелла".

ПИСМО ЗА РАЦИН

Да ти пишам поету наш, за Белите мугри.
Собраќа твои, сестри, пријатели блиски
во Загреб сме збрани.
Со бисери вредни не обдари сите
в почек не остави со аманет тежок.
За тебе Коста и твоите песни,
расадник - Македонија би била и сега.
Се к'тат твоите ноки, се рутат карпите в мрак,
а облаци темни, колку што сакаш
над родната гротка.
Маката со тутун ни остана иста.
Со 'рџосан кантар сè уште го мерат.
Се родија многу, уште многу, многу Ленки.
Оној што во тебе пукна, здрав е и жив е,
здрав и жив, велам и заштитен шета.
Ех ... да сирнам в негова душа,
да видам реки на животен чемер.
Да го прашам за белите мугри.
Можеби ... ја знае и Ленка!
Немир некој Коста во нас има.
Но, настрана тоа.
Стихот твој наполнува душа.
За љубовта кон тебе доказ има вреден:
како некогаш така и сега,
меѓу нас и во нас живее твојата песна.
Димкароски Љубен, со почит
се поклонувам пред тебе.
Во трајна сопственост писмото ќе го дарам
на заедница Македонска во Хрватска збрана.

МАРТИНКИ - ПОЗДРАВ НА ПРОЛЕТТА

Во организација на Хрватско - македонското друштво од Загреб, Здружението за очување на древните традиции - "КСАНТИКА" и Училиштето за негување на македонски јазик и култура, на 24. февруари 2007-та одржаа работилница за изработка на "мартинки" од циклусот "Познати и непознати врвци на пријателство". Оваа средба се одржа под покровителство на Министерството за надворешни работи и европски интеграции при Владата на Република Хрватска, во основното училиште "Никола Тесла"- Пречко.

Овој настан, според стариот македонски обичај, организиран е за поздрав на пролетта, а учениците изработу-

ваа "мартинки" под водство на Лена Ѓапиќ и Костадинка Шимуниќ, членки на ХМД и нивната професорка Деспина Белчовска - Велинска.

Ксант или цутар е македонски назив за месец март во кој започнува новиот природен циклус. Промените будат надеж и желба новата година да биде среќна и плодна. Затоа во Македонија доаѓањето на пролетта се честита со дарување на мартинки. Самиот збор "ксантика" означува светлост, а според македонската митолошка традиција, тоа е спомен име на божицата на цвеќето Ксантија, во која бил заљубен богот Македон. Поради зависта на некои богови од Олимп таа била претворена во цвет.

"Ксантика" била празник на пролетта, убавината и надежта, а ја симболизира и доминацијата на разбудената пролет. Таа била длабоко всадена во душата на Македонците и се славела еден месец во целата земја на богот Македон.

Мартинките се даруваат на пријатели во почетокот на март и се носат на реверите. Црвената боја означува здравје, љубов и среќа, а белата раѓање, пролет и духовна чистота.

Една од учениците кои изработуваа мартинки, Доротеа Зефиќ, ни рече: "Сега за првпат слушнав за "мартинки" и сакам да научам како се изработуваат."

Учениците меѓусебно си подарија и се украсија со мартинки, а исто така им подарија и на посетителите, а програмата беше проследена со македонска народна музика.

М. П.

ЗВОНИМИР СТАНЕЧИЌ - ЈА САКАМ МАКЕДОНИЈА

2006 година во Самобор, весело ракоплескаше едно 12-годишно дете. Забележав дека Нино е слепо дете, а неговата љубов кон македонскиот јазик и песна беше посебно изразена. Поради тоа го запознав Нино, а сега го претставувам на нашите читатели.

Звонимир Станечиќ - Нино живее со родителите и сестичката Аристеа (11 год.) во местото Стрмец покрај Самобор. Роден е предвреме и како осмомесечно бебе го изгубил видот. Ученик е во 5-то одделение во Центарот за образование на слепи и слабовидни деца "Винко Бек" во Загреб.

Во неговиот дом во Стрмец, собата е полна со електронски апарати кои сите информации ги обликуваат во гласовен облик. Друштво му прават белото глумче во малиот кавез и две мали желки во аквариумот.

МГ: Нино, кога првпат си слушнал македонски збор или песна?

НИНО: Пред пет години, играјќи се на радио, на 810 КХз го фатив Радио Скопје, вести, спорт и временска прогноза во емисијата Прес 19. Самиот себеси си реков дека ја најдов на средна бранова должина и особено се изразував. Секој ден слушав Радио Скопје, убави зборови, инструменти и ритамот на македонските песни. За тие емисии на македонски јазик толку многу размислував, што не можеш, чичко Марко, ниту да замислиш колку ме привлече македонскиот говор.

МГ: Како добиваш информации за Македонија, нејзините песни и јазикот?

НИНО: Се служам со интернет каде што најдов страница Македонија-Википедија, говорен програм, читачот на екранот JAWS FOR WINDOWS ми кажува што има на екранот. Особено слушав за македонската историја: Илинденското востание 1903 година во Крушево, ја читам сликата на македонскиот грб. Ги запознав убавините на

Охрид и Охридското езеро, на Струмица, Велес, Лазарополе, Крива Паланка и, како што ми рече, твоето родно Крушево.

МГ: Македонците во Загреб имаат многу хрватски пријатели. Сега те откривме и тебе меѓу младите. Имаш ли ти во твојата околина македонски пријатели?

НИНО: Со тетка Жане разговарам по телефон, таа пее во "Моми бисерни". Мој најдобар пријател е Никола Пирив од Радио Скопје кој ја уредува и води емисијата Фолк топ 10. Со него разговарам преку интернет. Јас праќам и-меил пораки, некои зборови на македонски јазик, а тој ми одговора дека му е драго што се јавувам од Загреб.

МГ: Кои македонски песни ти се најдраги?

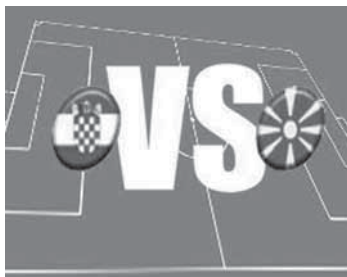
НИНО: Јас ги сакам сите македонски песни, а најдраго ми е да ги слушам "Билјана платно белеше", "Македонско девојче" и "Битола, мој роден крај".

МГ: Нино, имаш ли некоја посебна желба?

НИНО: Ја сакам Македонија и македонските песни. Ако некој има добра волја, би сакал да ја посетам Македонија. Чичко Марко, ви благодарам за чоколадата и сокот и ги поздравувам сите ваши читатели.

Марко Паризоски

МАКЕДОНИЈА ОДЛИЧНО ИГРАШЕ

Натпреварот меѓу репрезентациите на Хрватска и Македонија, што се одржа на 4. март годинава во Загреб во рамките на квалификациите за Европското фудбалско првенство, предизвика особен интерес и кај хрватската и кај македонската фудбалска јавност. За тоа говори и фактот што на стадионот во „Максимиr“ имаше над 30.000 посетители меѓу кои и околу 400 навивачи од Р. Македонија, како и голем број Македонци и други иселеници кои живеат во Хрватска. Според изјавата на портпаролот на македонската репрезентација, што ја даде специјално за „Македонски глас“, за овој натпревар во Загреб пристигнале 7 автобуси и повеќе натпревару-

Зоран Николовски

вачи со сопствен превоз. Исто така, тој изјави дека пречекот на македонската репрезентација во Хрватска бил на завидно ниво и дека никаде како овде не се чувствувале вака пријатно дочекани и примени.

Македонските фудбалери достоинствено се претставија пред хрватската јавност и слободно може да се каже дека незаслужено го загубија натпреварот. Сепак, македонскиот селектор Катанец достоинствено му ја честита победата на хрватскиот селектор Билик. Напротив, хрватскиот селектор, и другите членови на техничкиот тим (Просинечки, па дури и Билик) не се однесуваа достоинствено кон селекторот Катанец. Исто така, хрватските медиуми речиси го премолчаа навредливото однесување за време на натпреварот на дел од раководството на хрватската репрезентација кон претставниците на нашата репрезентација.

Македонските навивачи френетично навиваа за нашата репрезентација и ниту со еден гест не дадоа повод за интервенција на големиот број полицајци и на припадниците на приватната осигурителна компанија која го обезбедуваше натпреварот.

Сè на сè, иако Македонската репрезентација го загуби натпреварот, и фудбалерите и раководството на репрезентацијата и македонските навивачи достоинствено ја претставија Република Македонија во оваа студена ноќ во Максимиr, каде со години наназад немало пофер навивачи и фудбалери од македонските.

М.А.В.

СКАНДИНАВСКИ КРСТОЗБОР

РОПЕ	НАША ПЕЈАЧКА (ФОТОС)	ГРАНКА ОД ПРИМЕНЕТИТЕ НАУКИ (ЈА ИЗУЧУ-ВА ЕЛЕКТР. ЕНЕРГИЈА)	ПРЕДОК НА ФРАН-ЦУЗИТЕ	ГЛАВЕН ГРАД НА БРЕГОТ СЛОНОВА КОСКА	ИТАЛ. ПЕЈАЧКА, ОРНЕЛА	Л	ФР. ПРИ-РОДОНАУЧ-НИК, ЖАН БАТИСТ ТАНТАЛ										
МИЛИОН ВАТИ																	
ДРЖАВА ВО САД ----- МЕСТО ВО ХРВАТСКА																	
Б							АСФАЛ-ТИРАН ПАТ (ТУР.)										
ПЛАТА, НАГРАДА (АРХ.)			МУЗИЧАРОТ ХАРИСОН ----- ЈАВЕН ПОРЕДОК														
КЛИЕНТ, МУШТЕ-РИЈА																	
БОРА-ЛИШТА						ДАМА ----- ПАГАНСКИ СВЕШТЕ-НИК											
ГЛЕ (ГЛАЗУРА, ЕМАЈЛ)				РЕДОВЕН ПИШУВАЧ НА КОМЕНТАРИ ВО ВЕСНИК	ЖОРЖ ЕНЕСКО ----- ГОРЧЛИВИ ЛЕКОВИ (ФАРМ.)								САМО-СТОЈНИ ЗАНАЕТ-ЧИИ	ТЕНИ-СЕРКАТА КУРНИ-КОВА	ШИНСКО ВЛЕЧНО ВОЗИЛО ----- МУЗИЧКА НОТА	Л	ДРВЕНИ ВЛЕЧКИ
ЗАБНИ СОГЛАСКИ			РИМСКИ ФИЛОЗОФ, ТИТ ЛУКРЕЦИЈ ----- САНДАЦИ				СЛОБОДЕН СИДАР ----- ГРЧКА БО-ЖИЦА НА ЗДРАВЈЕТО										
ПНЕВМА-ТИКА ----- ВДИШУВА-ЉЕ ПАРЕА (МЕД.)																	
И										ОТО ЛИ-ЛИЕНТАЛ ----- НАШ БОКСЕР, ЦАВИД							
Г						ГОРАН СТЕГ-НОВСКИ			ИЗВИК НА НЕГОДУ-ВАЉЕ ----- КУМИРИ								
ФР. ПИСАТЕЛ, ЕДМОН ----- АТЛЕТИ-ЧАРКАТА РУДОЛФ						ВЕШТАЧ-КА ПОДНА ПОКРИВКА											
КОЖА (АНГЛ.)					КЕФАЛО	ЈОДНО-КИСЕЛИ СОЛИ ----- ПОСВОЈНА ЗАМЕНКА											
КИЛО-АМПЕР			ИСТОК ----- МАЛА РОКАДА		ПИТОМИ КОСТЕНИ ----- ЛИТВА-НИЈА							МЕРКА ЗА ПОВРШИНА					
АВСТРИЈА		ГЛАВЕН ГРАД НА НОРВЕШКА ----- ПОРТУ-ГАЛИЈА					РЕКА ВО ХРВАТСКА ----- КАЛИУМ										
КЕФАЛО	ПОТСТРЕК, ПОБУДА, ИНИЦИ-ЈАТИВА							ЛЕГЕНДА-РЕН ДАНСКИ КРАЛ									

ПОТСЕТНИК: СКИН - кожа (англ.); ЗОД - глеј; АМАРА - горчливи лекови; ИЛОВА - река во Хрватска; МАСОН - слободен сидар; ХИГИЈА - грчка божица на здравјето

Црковни празници и божји угодници – Цветници Влегување на Господ Исус Христос во Ерусалим

Празникот е востановен во спомен на свеченото влегување на Спасителот наш Господ Исус Христос во Ерусалим. Го празнуваме во неделата пред празникот Воскресение Христово. Празникот одбележува еден убав и многу значаен настан од животот и делото на Спасителот Господ Исус Христос, овде на земјава.

Христос осум дена пред да го доживее воскресението го воскреснал својот пријател Лазар. Воскресението на Лазар било во Сабота, пред Неговото свечено влегување во Ерусалим, поради што таа сабота се нарекува: **ЛАЗАРЕВА САБОТА**. Следното утро, по воскресението на Лазар, во неделата, Господ Исус Христос, со своите ученици, решил да оди во Ерусалим, бидејќи се приближувал еврејскиот празник Пасха.

За празникот Пасха Ерусалим бил преполн со народ. Тој дошол да го прослави празникот и во ерусалимскиот храм да Му се помоли на Бога. Одеднаш се слушнал глас во народот дека доаѓа Христос. Сите сакале да Му се доближат и одблизу да го видат Христа, па брзале да го сретнат.

Христовите ученици, по Негова заповед, го подготвиле ослето на кое тој јавајќи требал да влезе во градот Ерусалим. Како се приближувал, јавајќи на ослето, народот сè повеќе ги исполнувал улиците по кои се движел, а некои од прозорците на домовите го гледале радосниот пречек на Христа. Многу од присутните ја постилале својата облека по улицата каде минувал Христос.

Некои сечеле палмови гранчиња и ги фрлале пред Него. Сите биле исполнети со восхит и голема радост. Просто се натпреварувале кој поголем гест ќе направи во пречекот на Христа. Едновремено пееле и извикувале: **Осана! Благословен е Кој доаѓа во името Господово, Царот Израилев (Јн 12, 13-15)**. Децата изразувале посебна радост. И кога родителите се вратиле во домовите тие останале со Христа и го поздравувале. Но, и покрај сето тоа, Христос не бил многу весел. На Неговото лице можело да се забележи загриженост и тага. Тој знаел дека таа песна на радост со која бил дочекан ќе биде заменета со нови извикувања: **Распни Го, распни!** И, како што е познато, по неколку дена тоа се остварило. Истиот тој народ барал негово распнување без вина.

Свеченото Христово влегување во Ерусалим, за многумина, било неразбирливо, па затоа се прашувале: **Кој е тој?** А народот им одговарал: **Тоа е Исус, пророк од Назарет**. Впрочем, Тој не бил некој од еврејските пророци, туку Христос, долгоочекуваниот Бог во човечко тело. Следен од на-

родот, Христос се упатил кон Храмот. Од него ги истерал сите трговци. Во храмот имало многу болни, слепи, фатени. Сите нив ги излекувал. Со тоа потврдил дека Тој е вистински извор на животот и на здравјето.

Децата, пак, гледајќи го сето тоа, почнале да пеат: Осана на Синот Давидов. Тоа многу ги разгневило лицемерните фарисеи па си зборувале помеѓу себе: **Гледате ли дека ништо не помага, Ете, светот тргна по Него (Јн. 12, 19)**.

Отец Кирко Велински

МАСЛИНОВИ ГРАНЧИЊА

Во неделата на празникот Цветници на верниците им се делат осветени маслинови гранчиња. Тоа осветено гранче верниците го носат дома и го оставаат кај домашната икона и кандило. (Во евангелието се споменуваат палмови гранчиња, во Македонија се осветуваат врбови гранчиња, а ние овде во Република Хрватска тоа го правиме со гранчиња од маслина.)

Тој чин верниците ги враќа во мисли на оној настан кога Спасителот наш Господ Исус Христос бил најсвечено дочекан во Ерусалим, кога децата се покажале како најцврсти и најдоследни верници Христови. Тој е добар пастир на духовното стадо па затоа децата масовно долго потоа оделе во црква и учествувале на овој чин и носеле мали свончиња како Христови јагниња. Денес тоа е поинаку. Во нашите цркви се носат само гранчиња, се осветуваат на денот Цветници и се делат на присутните верници.

ТАКА СЕ ГОТВЕЛО

Рецепти на Кулинарската секција на МКД “Браќа Миладиновци” Осиек

Марија Чинчурак и Марина Грбавица

ЧОРБА ОД ГРАВ

25 дг напола сварен грав
 1 морков исецкан на коцки
 1 исецкан магдонос
 5 дг сланина исецкана на коцки
 4 лажици масло за готвење
 1 лажица брашно
 1 лута пиперка
 2 лоровови листови
 1 чешне лук
 сол, вегета, бибер, црвен пипер
 киселина

Сланината испржете ја на маслото за готвење па додајте ги морковот, магдоносот и гравот. Динстајте го тоа малку па додадете го брашното и налијте еден литар до литар и половина вода. Во чорбата додадете лута пиперка, лоровов лист, сол, бибер, исецкан лук и вегета по вкус и варете ја 20-тина минути. На крај додатете киселина по желба.

СУЧЕНА ПИТА

Состојки за тесто:
 2 јајца
 3 дл вода
 3 дл млеко
 1-1,5 чајна лажичка сол
 околу 1 кг брашно

Состојки за фил
 0,5 кг свежо кравјо сирење
 2 дг мрсно овчо сирење
 5 јајца
 1 павлака за готвење
 2 мали лажички сол
 масло за готвење

Замесете го тестото кое не треба да биде многу тврдо па оставете го да се одмори 20 минути. За тоа време направете фил од сирење така што сите состојки лесно ќе се изменаат.

Стасаното тесто поделете го на 3 до 4 дела па секој дел со сукало развијте го што потенко. Секо-

ја кора пропрскајте ја со масло па расфрлајте го филот по неа. Потоа кората свиткајте ја во ролат па дополнително сукајте ја. Кората ставете ја во тркалезна намачкана тепсија, од средината кон ивиците. Премачкајте ја питата со малку масло и вода и печете ја на 200 степени Целзиусови додека не се зацрвени.

ПИТА БЕЗ КОРА

Потребно:
 4 јајца
 12 лажици брашно
 половина шолја млеко (околу 1,25 дл)
 1 прашак за пециво
 250 гр овчо сирење
 0,5 кг спанаќ

Спанаќот исчистете го, измијте го и исецкајте го па додадете го издробеното сирење. Јајцата, брашното, млекото и прашокот за пециво изменајте ги па додадете ги спанаќот и сирењето. Смешата истурете ја во тепсија намачкана со масло и посипана со брашно. Ставете ја во претходно загреана рерна на 200 степени Целзиусови и печете ја питата додека не се зацрвени. Питата исечете ја на малку поголеми парчиња и служете ја со ладно овчо кисело млеко.

Пита без кора

ЈАГНЕШКИ ПИЛАВ

Потребни состојки:

- 1 кг јагнешко месо
- 30 дг ориз
- 2 моркови исечени на крукчиња
- 2 исечкани моркови
- 1 снопче целер исечкан на коцкички
- 4 лажици масло за готвење
- бибер, сол

Јагнешкото месо исечете го на парчиња и варете го со зеленчукот и на тоа додадете сол. Оризот измијте го, малку пропржете го на масло, посолете, побиберете и ставете го во земјен сад за печење. Над оризот ставете го свареното јагнешко месо и зеленчукот. Залијте го со супата во која се вареше јагнешкото месо па печете околу 30 минути на 200 степени.

Може да се послужи со ладно овчо кисело млеко, но и со зелена салата оди многу добро.

ТУЛУМБИ

Потребни состојки за тестото:

- 11 лажици брашно
- 250 мл вода
- 1 филцан за кафе со масло (1 дл)
- 4 јајца
- малку прашок за пециво

Потребни состојки за шербетот:

- 7,5 дл вода
- 1 кг шеќер
- сок од 2 лимони

Тулумби

- кора од лимон
- 1 литар масло за печење

Изработка на тестото: Ставете ја водата на оган заедно со маслото. Кога ќе зоврие наеднаш истурете го брашното во врелата вода и постојано мешајќи варете ја смесата додека не се направи маса од тесто што се одвојува од страните на тенџерето. Тестото варете го сè додека не се направи тенка кора од страните на тенџерето. Истурете го во друг сад и оставете да се олади. Во млакото тесто додавајте едно по едно јајце и прашок за пециво. Масата треба добро да се меша сè додека не се направат меурчиња во тестото.

Еден литар масло ставете во тенџере кое не е преголемо за да можат тулумбите да пливаат во него додека се печат. Тестото ставете го во шприц за тулумби и истиснете го во средно жешко масло. Вртете ги неколку пати за да добијат убава жолта боја. Исцедете ги од маслото и ставете ги на тава да се оладат.

Шербет варете од 7,5 дл вода и еден килограм шеќер. Во текот на варењето отстранувајте ја пената за да шербетот биде чист и просирен. Во шербетот додадете сок од 2 лимона.

Оладените тулумби испрскајте ги со изренда на кора од лимон и на неколку места дупнете ги со чепкалка (за да го упијат подобро шербетот). Оставете ги убаво да се оладат. Додека се ладат, неколку пати завртете ги за да добро и рамномерно го упијат шербетот.

БЕЛО ЕЗЕРО

Требит човек да е надарен со дух за да ги восприми убавините на Белото (Охридско) Езеро и сите рајски предели наоколу. “Та и со други дарбини да е награден, јакоже да словит, велелепно слово да кажвит или со рака, со чкртки и бои, да можит со писмо и слика да го овековечит виденото”. Со едниот чевел се сметам за тукашен оти над сè го возљубувам езерото и сиот чудесен предел околу него. Крајбрежно, тргнувајќи од запад кон исток, од Радожда, Ливадишта, Елен камен, Калишта, Струга, Подмолје, Охрид, Горица, Елешец, Пештани, Градиште, Трпејца, Заум, Љубаништа до Свети Наум, рајот земски како што го нарече светскиот учен Едгар Морен. Тие денес припаѓаат во Македонија, а во продолжение кон Подградец е Албанија. И пругоре се пружат ретки убавини, од сртовите на Јабланица до Галичица: од Белица или Дремвица, каде што престојувал преподобниот Свети Климент и каде што врвел патот Виа Игнација, врската меѓу Западното и Источното Римско Царство, од малите планински езера, па преку Вевчани, славна Дебарца, Лескоец, Косел, Велгошти, Рамне, Велестово, Конско до Елшани.

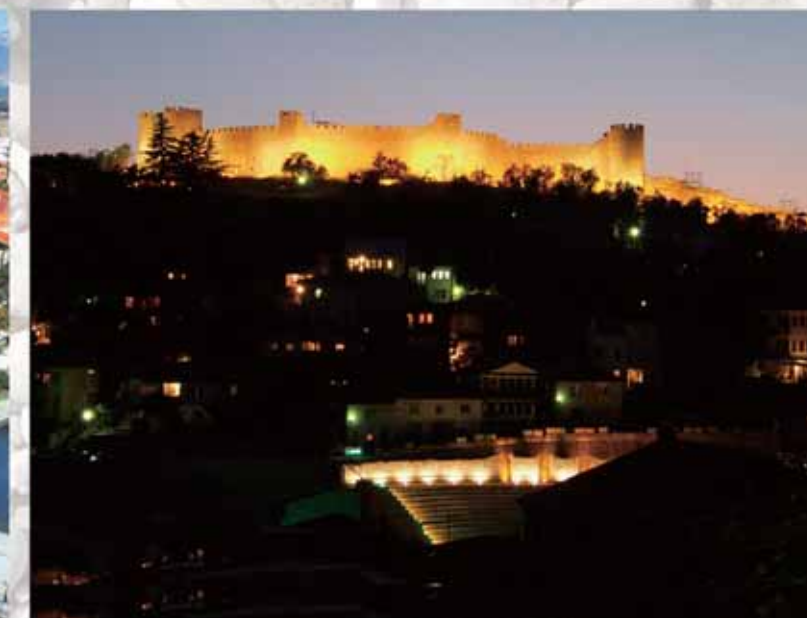
Езерото е 695 метри над морето, со површина од 348.8 км², од кои 229.9 припаѓаат во Р. Македонија. Во Пештанскиот залив езерото е најдлабоко – 287 метри. Најглобоко е на Балканот и е многу старо. Долго е 30.35 км. и се смета за едно од најубавите тектонски езера во светот. Неговата просирност досега 21 метри, а прекрасната сина боја се протега во недоглед. Во него живеат 146 ендемични организми. Најпозната е охридската пастрмка. Во

езерото живее и јагулата, според чие име – Енхалон, некогаш се нарекувал и градот Струга. Од Струга, од истекот на езерото низ Црн Дрим започнува најдолгиот пат на јагулата, кој води до Саргарско Море, каде што оди за да го продолжи својот род. За жал, денес прекинат е природниот пат на јагулата со акумулационите езера по течението на Црни Дрим – Дебарско Езеро и Глобочица.

Се велит во светот дека Охридско Езеро е слично со Бајкалското. Постојат појке преданија како настанало ова прекрасно езеро. Се верва оти Севишниот, кога го создал светот, возбуден од своето совршено дело, пролеал солзи радосници. Две од ними паднале токму тука. Се слизнале низ Галичица, на двете страни, и така станале Охридско и Преспанско Езеро. Се кажвит и дека Титаните, кои живееле во Пелагонија, нешто страшно се изналутиле па почнале прудолу да фрлает со планини. Можит да е при тоа, од паднатите планини, да се сторени длабоките за двете езера што сетне се исполниле со вода. Овие кажувања может да се изрешет, но, како и да е, со некое големо чудо ќе да се настанати Охридско и Преспанско Езеро. Езерото се полни од мноштво извори по целото крајбрежје од кои најпознати се Билјанините, на кои според народната песна Билјана го белела платното. Од пред десетина години тие се уредени како фонтанки во кое било западноевропско село. Автентичноста ја загубија. Најмногу вода во езерото идет од Дримот, кај Свети Наум. Токму во овој крај, каде што Бог бил неисцрпно дарежлив, на 30 км од Охрид, на јужната страна на езерото, Свети Наум го изградил својот манастир во 10. век, а неговите мошти сè уште почиваат во мермерниот саркофаг што се наоѓа внатре во црквата. Според легендата, ако го допрете саркофагот ќе ви се оствари помислената желба.

Во античките времиња просторите околу езерото ги населувале Десаретите, а градот Охрид се викал Лихнид. Во Охрид и Охридско кај и да копнеш излеговит показание за живот на разни цивилизации, во разни времиња, на овие пространства. Охрид бил престолнина и на Самуиловото царство, а неговите тврдини и денес се издигаат над градот. Охрид го нарекуват и македонски Ерусалим, оти за секој ден од годината Охрид има по една црква. То јет Охрид, град заштитен од УНЕСКО.

М.А.В.

TIKVEŠ *Special Selection*

Red Wines

ROBIĆ d.o.o.

UVOZ, IZVOZ, VELEPRODAJA I USLUGE

10410 VELIKA GORICA
Kolodvorska bb
CROATIA

Tel. + 385 (0)1 6218 256, 6252 300

E-mail: robic@robic.hr

www.veletrgovina.com • www.robic.hr